

SAMI

WAPENMAGAZINE

Nederland € 10,50 België € 11,00

255

CZ 75
RAF

- TaurusTX 22
- Magazijnen
- S&W Light Rifle
- Charlton geweer

SIG Sauer MCX-Spear

PRECISION MOUNT OPTICS, GUN STOCKS AND ACCESSORIES.

With ergonomic comfort grips, both drivers fully integrate with the multi-purpose Force Assist™ driver.

Art. nr. RAAVSTDMS

THE MOST CAPABLE SET OF MASTER GRADE® AR15 TOOLS EVER ASSEMBLED.

This kit of Master Grade Tools and how-to information equips you to confidently tackle everything from building your own gun from the ground up to customizing or modifying an existing gun.

Art. nr. RAAVAMKPRO

UPGRADE TO MASTER GRADE®

SCAN ME

THE SMART AND EASY WAY TO FIRMLY SECURE YOUR FIREARM.

PERFECT FIT FOR YOUR RIFLES AND SHOTGUNS.

THE QUICK-ADJUST SHUTTLE ALLOWS HEIGHT AND WIDTH ADJUSTMENT FOR PRECISE LOCATION OF THE YOKE.

Art. nr. RAAVMGWS

THE ULTIMATE FOUNDATION FOR GUN DIY®.

Art. nr. RAAVARAMV

Smith & Wesson

M&P 15 SPORT™ III

Loop voorzien van
Armornite coating
voor extra duurzaamheid

Mid-lengte gassysteem
zorgt voor minder terugslag

1:8 Twist rate maakt gebruik van
meer soorten munitie mogelijk

Free-float handguard
biedt de mogelijkheid om
extra accessoires te monteren

**Een geïntegreerde
trekkerbeugel**

Bewezen betrouwbaar

Neem contact op met uw lokale handelaar voor prijzen en levertijden.

WWW.SMITH-WESSON.COM

Op de voorpagina:

De CZ 75 RAF.

(Foto CZUB)

29
TaurusTX 22

INHOUD

10
SIG MCX-SPEAR

18
Masada

38
Charlton

Nieuws uit Wapenland

Het voorjaar is meestal rustig qua nieuwe producten. Daarom maar twee pagina's nieuws.

SIG Sauer MCX-SPEAR

Net als bij mensen is het begrip 'familie' bij wapens heel divers. Een voorbeeld is de SIG Sauer MCX familie, met de MCX-SPEAR.

De CZ 75 RAF Limited Edition

Het einde van de Tweede Wereldoorlog, nu 80 jaar geleden, wordt op veel verschillende manieren gevierd. CZ komt met een Limited Edition van de CZ 75, ter gedachtenis aan de Tsjechoslowaakse piloten die vlogen voor de Britse Royal Air Force.

Masada pistolen

'Masada' is de naam van een serie striker-fired 9 mm pistolen van Israel Weapon Industries, met onder meer een full-size versie en een compacte uitvoering, de Slim.

Russische dronebestrijding

Drones hebben het gezicht van moderne oorlogsvoering ingrijpend veranderd. Zowel Rusland als Oekraïne hebben het gebruik van drones in 2024 en hun bestrijdingsmiddelen sterk uitgebreid.

TaurusTX 22 Competition

De TaurusTX 22 Competition is de 'Optics Ready' versie van de TX 22. De dotsight wordt bij dit pistool niet op de slede gemonteerd, maar op de loop.

Historie: Mysterieus Browning experiment

In de enorme fotocollectie van de Amerikaanse National Archives bevinden zich onder meer vier foto's van een bijzonder opgetuigde Browning mitrailleur.

Historie: Het Charlton automatisch geweer

In 1939 maakte Nieuw-Zeeland zich steeds meer zorgen over een Japanse invasie. De Nieuw-Zeelanders Philip Charlton en Maurice Field hadden een ingenieus idee.

Magazijnen, deel 5

Met het ontstaan van een nieuwe wapensoort – de pistoolmitrailleur – kwam er ook behoefte aan een nieuw soort magazijn.

Historie: Het Smith & Wesson Light Rifle

In 1939 ontwikkelde Smith & Wesson een nieuw wapen, met de officiële benaming 'Smith & Wesson Semi-Automatic Light Rifle, Caliber – 9 mm, Model of 1940'.

44 Magazijnen

50 S&W Light Rifle

RUBRIEKEN

Eenmaal, andermaal	30
Bijzondere Patenten	32
Boekrecensies	34

30 Eenmaal, andermaal

34 Boekrecensie

Officieel orgaan van NVBIW
'Edouard de Beaumont'

SAM-Wapenmagazine verschijnt zes keer per jaar

ISSN 0168-1877

Dit tijdschrift is een uitgave van SAM-Wapenmagazine B.V.
Postbus 446, 6800 AK Arnhem
Tel. 026-4432654
info@samwapenmagazine.nl
www.samwapenmagazine.nl

Uitgever en hoofdredacteur:
Bas Martens

Medewerkers: Arjen Briefies, Leszek Erenfeicht, Michael Heidler, Martin Helebrant, Bertus Huisman, Richard Jones, Bert van der Molen en Cor Roodhorst.

Abonnementen voor SAM worden verzorgd door:

Ten Brink Uitgevers
t.a.v. SAM-Wapenmagazine
Postbus 1064
7940 KB Meppel
Tel. 085-016 02 53
e-mail: SAM@tenbrinkuitgevers.nl

Een jaarabonnement (zes nummers) kost voor
Nederland € 52,50 per jaar (incl. 9 % BTW)
België € 57,95 per jaar
Overige EU-landen € 85,- per jaar netto.

Het abonnement kan op elk moment ingaan met het eerstvolgend verschijnende nummer. Voor meer informatie zie www.samwapenmagazine.nl

Digitale SAM:

zie www.samwapenmagazine.nl/aanmelden
of scan de QR code

Opzeggingen:

Opzeggingen dienen schriftelijk of per e-mail acht weken voor het aflopen van de abonnementsperiode in ons bezit te zijn. Proefabonnementen en cadeauabonnementen worden na zes nummers (1 jaar) automatisch stopgezet.

Nabestellingen:

Nederland: € 8,00 per exemplaar met € 2,50 per totaalbestelling als bijdrage in de portokosten op een van onderstaande banknummers, onder vermelding van de gewenste nummers.
België: € 8,00 per exemplaar met € 5,- per totaalbestelling als bijdrage in de portokosten.
Niet alle uitgaven zijn nog leverbaar. Vraag naar de beschikbaarheid. Een inhoudsopgave staat op www.samwapenmagazine.nl.

ING: NL47 INGB 0007 4602 20 t.n.v. SAM-Wapenmagazine BV
ABN: NL30 ABNA 0627 0072 44

Advertentie-exploitatie:

Via de uitgeverij. Tarieven op aanvraag.

Druk:

Drukkerij Veldhuis, Meppel

*De HS Produkt Kuna
pistoolmitrailleur.*

Tanfoglio Tactical Pro

Voor welke doelgroep de Tanfoglio Tactical Pro bestemd is, is ons niet helemaal duidelijk, maar het is wel een indrukwekkend pistool. De geheel stalen 9 mm Tactical Pro heeft een 113 mm bull barrel, CNC gefreesd van een Lothar Walther smeedstuk, met schroefdraad aan de monding. De loop zit in een optics-ready slede. Op de dekplaat voor de dot sight montage zit een verstelbare micrometer keep. De kast heeft een verlengde beavertail en Picatinny monteragerail vóór de trekkerbeugel, en extra schroefopeningen voor de montage van accessoires. Slede en kast hebben een Cerakote OD Green finish. Het pistool wordt geleverd met een 17-schots magazijn, en een 20-schots magazijn met XL bodemstuk.

HS Produkt

Kuna is het Kroatische woord voor marter. Het diertje staat in het Kroatische staatswapen. De Kuna was de Kroatische munt die voor de invoering van de Euro werd gebruikt en is nu ook de naam van een pistoolmitrailleur van het Kroatische HS Produkt. De Kuna bestaat uit een aluminium upper en een polymeer lower met een pistoolgreep, magazijnpal, afsluiter vangpal en vuurschakelaar in AR-stijl. Het wapen heeft een inschuifbare en omklapbare kolf en op de kast een doorlopende Picatinnyrail. Het mechanisme is geïnspireerd op dat van de Grand Power Stribog, met een rollenvertraagde vergrendeling, met één rol in de onderkant van de afsluiterdrager. Hopelijk kunnen we dat nog eens gedetailleerder laten zien.

De Kuna werd in eerste instantie ontwikkeld voor de .40 S&W patroon. Het wapen is al ingevoerd bij de militaire politie in Sao Paulo. Inmiddels is er ook een 9 x 19 mm versie, terwijl 10 mm en .45 modellen in ontwikkeling schijnen te zijn. De 9 mm versie heeft een looplengte van 165 mm, een 30-schots magazijn en weegt ca. 2,3 kilo. Zoals de meeste HS wapens, wordt de Kuna in de Verenigde Staten door Springfield Armory op de markt gebracht, voor zover we weten alleen als semiauto-maat.

Shell Tech

Shell Shock Technologies (Shell Tech) kwam een paar jaar geleden met een nieuwe hulsconstructie: een vernikkelde stalen huls en een aluminium bodemstuk. De voordelen zijn volgens het bedrijf meer hulsvolume, betere accuratesse en vooral lichtere munitie, waardoor er meer kan worden meegedragen.

Ars Mechanica

SAM verschijnt eens in de twee maanden – dat hoeven we u als lezer niet te vertellen. Het is niet altijd handig. In een wereld waarin alles binnen vijf minuten online kan staan, is het voor een papieren blad soms lastig plannen. Zo bereikte ons de uitnodiging voor de opening van de expositie 'Ars Mechanica, Driving Innovation', op 25 april in Luik, op het moment dat SAM 254 al bij de drukker lag. Daar viel dus niets meer aan te doen. Maar: de tentoonstelling loopt nog tot 27 juli, en een bezoek is de moeite waard.

De tentoonstelling belicht de geschiedenis van FN, Browning en Winchester vanaf de oprichting van FN in 1889. Hoewel de namen vooral aan wapens doen denken, heeft FN voor tal van industriële sectoren geproduceerd: auto's en motorfietsen, lucht- en ruimtevaartmotoren, en sportartikelen. Voor de expositie is geput uit de collecties van de FN Browning Group, de stad Luik en het Centre International d'Art et de Culture. Reserveringen zijn mogelijk via <https://shop.infinetix.be/museelaboverie>. Daar staan ook de openingstijden en verdere gegevens.

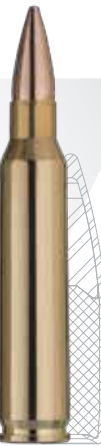
RWS

Defence & Law Enforcement

ONE TARGET ONE SHOT ONE CHOICE

5,56mm x 45
NATO BALL (SS109)
4.0 g / 62 gr

RWS GmbH - Your reliable partner for your mission, training and simulation.

As leading manufacturer of innovative ammunition, we develop and provide small caliber standard and special ammunition for a variety of professional applications. Precise, reliable and safe.

In close cooperation with you, we develop and provide the best solutions for your current and future challenges. For you. Worldwide.

RWS GmbH is part of the Beretta Holding Group and member of the BDT alliance. This advertisement serves to present our company. Delivery exclusively to official buyers. **BDT**

RWS GmbH / info@rws-tech.com / www.rws-technology.com

SIG Ink

SIG Sauer presenteert de 'Ink' serie, Het gaat om limited edition P320 pistoolsledes die zijn laser-gegraveerd met motieven die exclusief zijn ontworpen door bekende tatoeëerders (in de SIG aankondiging heten dat 'some of the world's most legendary tattoo artists'), onder wie verschillende deelnemers aan het programma Ink Masters. Het eerste ontwerp is van Gian Karle, afkomstig uit Puerto Rico en na zijn optreden in Ink Masters rondreizend tatoeëerder in de Verenigde Staten. Zijn ontwerp is vrij klassiek, met als opvallend aspect het banier met de tekst 'Live free or die' links op de slede. De sledes (met loop en sluitveer) worden afzonderlijk verkocht. De oplage is 200 stuks.

PARDINI NEDERLAND
Pardini Nederland is een handelsnaam van WHD

.22LR semi automaat **TR 20** .22LR Match **FR22**

sportpistool **SP HY-TECH** Luchtpistool **K12** Luchtgeweer **GPR**

9mm en .45ACP **GT** .22LR / .32 S&W **SP / HP** .22LR **FP**

PARDINI NEDERLAND Naaldwijkseweg 24 2291PA Wateringen
Tel. 01742936936 Website: www.pardini.nl Mail: info@pardini.nl

Aanvullingen en correcties

In de rubriek 'Bijzondere patenten' van SAM 254 is onder de tekening het bijschrift blijven staan van de rubriek uit SAM 253. Het juiste bijschrift moet zijn:

Een aantal tekeningen uit Oostenrijks patent 71702 van 1 november 1915, op naam van Franz Kretz uit Boedapest. (Espacenet)

Aangezien we daarachter kwamen vòòr de digitale SAM online werd gezet, is het bijschrift in die digitale versie al gecorrigeerd.

In het artikel over magazijnen in SAM 254 is vergeten de kop te corrigeren. Het was niet de derde, maar de vierde aflevering. Dat staat wel goed in de inhoudsopgave, maar niet in het artikel zelf.

AGENDA

W	12	16	16
T	13	17	17
F	14	18	18
S	15	19	19
S	16	20	20
M	17	21	21
T	18	22	22
W	19	23	23
T	20	24	24

Heeft u iets te melden voor deze rubriek? Stuur een e-mail aan info@samwapenmagazine.nl met vermelding van het evenement, plaats, datum en tijd, en contact. Let op: beurzen en bijeenkomsten kunnen worden afgelast of verzet. Controleer vooraf altijd de gegevens.

Houten

De eerstvolgende edities van de Militariabeurs Houten worden gehouden op zondag 29 juni en zondag 24 augustus 2025, als altijd in de Expo Houten, Meidoornkade 24. De openingstijden zijn van 9.00 tot 14.00.

Voor meer informatie zie www.militariabeurshouten.com.

SPIW

Op zaterdag 20 en zondag 21 september wordt het SPIW 2025 gehouden. Het Jacht- Sportschutters Informatie Weekend is in

Kwartier 51, Dorpsstraat 186 in Sijsele, België. Toegang uitsluitend voor verlofhouders, voor meer informatie zie spiw.be.

Milipol

Om vast in de agenda te zetten: van 18 tot 21 november wordt de tweejaarlijkse Milipol gehouden. Dat gebeurt in het Parc des Expositions Paris Nord Villepinte. Voor meer informatie zie Milipol.com.

LAW ENFORCEMENT AND MILITARY

TSAgency BV is gespecialiseerd in oplossingen voor geüniformeerde overheidsdiensten en is o.a. contractleverancier voor de Politie, de Belastingdienst (Douane/FIOD), het Ministerie van Defensie, als ook het Ministerie van Justitie en Veiligheid. TSAgency levert een breed scala aan producten waaronder wapensystemen, munitie en tactische middelen.

Bekijk onze vacatures:

Projectmanager Binnendienst Wapensystemen, Optronica en Tactische middelen

Commerciële medewerker binnendienst in en verkoop tactische middelen

Logistiek Administratief Medewerker Tactische Middelen

Bekijk de gehele vacatures op onze website

www.tsagency.com

WWW.OPTICSANDMORE.BE

Voor al uw richtkijzers, red-dots rangefinder, baankijzers, richtkijker montages, schoonmaak en herlaad artikelen.

Verdeler van diverse merken

Vortex, Spuhr, Element optics, Tactical Evo, Frankford Arsenal, Ulfhednar, Borettech, Delta optics, Atlas, AimField, Eo-tech, Kahles, Zero Compromise, Vector, Wheeler, Kestrel, Magneto speed, Wilson, Bulletseeker

Airguns.nl

*Producent van de Beaumont luchtbuksen.
Importeur en verdeler van o.a. Daystate Airguns.*

Ook voor Airsoft, outdoor etc.

Joppie's Dump – Hilversum, 035-624 0143

Herenstraat 43-B, 1211CA, info@airguns.nl

SINCE 1886

PREMIUM LINE

HIGHEST QUALITY AND ACCURACY
AT COMPETITION LEVEL

WORLD RECORDS AND COUNTLESS MEDALS OF THE RWS PREMIUM LINE PRODUCTS

- The products chosen by many international shooting sport athletes competing in airgun- & rimfire-specific disciplines
- 100 % reliability
- Consistent accuracy within smallest shot patterns
- Multiple quality checks batch after batch

RWS-AMMUNITION.COM

RWS® is a registered trademark. Purchase with licence only.

Meer info en verkooppunten:
www.ammotec.be | info@ammotec.be

MADE IN GERMANY

SIG Sauer MCX-SPEAR

Net als bij mensen is het begrip 'familie' bij wapens heel divers. Sommige leden lijken sprekend op elkaar, andere hebben nauwelijks iets gemeen. En er is steeds uitbreiding, met als risico dat het geheel nogal onoverzichtelijk wordt. Een goed voorbeeld daarvan is de SIG Sauer MCX familie, met het onderwerp van dit artikel: de MCX Spear.

Een MCX is een MCX zou je zeggen, of hij nou Multi-Caliber, Virtus of Spear heet. Maar dat blijkt niet te kloppen. Bij het meest recente familielid, de MCX-SPEAR, heeft SIG Sauer namelijk zowel inwendig als uitwendig het nodige veranderd. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de militaire achtergrond van het geweer.

Om dat te begrijpen moeten we even terug naar 2017, het jaar waarin de Verenigde Staten een project begonnen voor de invoering van een nieuw geweer en een nieuwe mitrailleur, ter vervanging van de M4/M4A1 karabijn en de M249 (Minimi) lichte mitrailleur. In dat project voor het Next Generation Squad Weapon System (NGSW) kwam SIG Sauer in 2022 als winnaar uit de bus, met een tienjarig contract voor zijn XM7

geweer en XM250 lichte mitrailleur, beide in kaliber 6,8 x 51 mm FURY. 'Winnaar' betekende in dit geval dat beide wapens geschikt waren bevonden voor een hele reeks verdere proeven.

In mei van dit jaar werd een nieuwe horde genomen: de XM7 en XM250 kregen een zogeheten Type Classification – Standard (TC-STD). Dat betekent dat beide wapens voldoen aan de eisen van veiligheid en betrouwbaarheid voor algemeen militair gebruik. De benamingen werden daarmee veranderd in M7 geweer en M250 lichte mitrailleur. De algemene invoering is daarmee een stapje dichterbij.

In januari 2022, een paar maanden voor de Amerikaanse overheid besloot de SIG wapens verder te beproeven, introduceerde SIG Sauer het XM7 geweer ook op

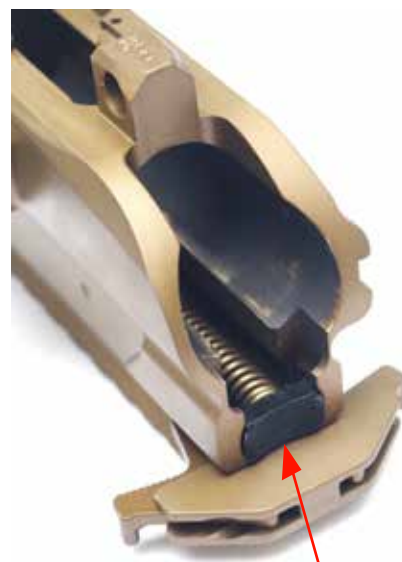
de commerciële markt, als MCX-SPEAR, eveneens in kaliber 7,62 x 51 mm. De civiele versie van de patroon werd daarbij omgedoopt tot 277 SIG Fury. Ergens gaf die combinatie blijkbaar problemen, want op de SIG Sauer website staat de SPEAR op het ogenblik alleen leverbaar in kaliber 7,62 x 51 mm, met de 277 SIG Fury variant als 'Coming soon'.

De introductie van de civiele MCX-SPEAR leek aanvankelijk niet zo bijzonder. Het model werd gezien als de zoveelste MCX, waarvan de eerdere varianten in SAM 224 uitgebreid zijn besproken. Maar zoals gezegd: dat blijkt niet te kloppen. Zowel in- als uitwendig heeft SIG Sauer namelijk nogal wat veranderd.

Beschrijving

Voor we ingaan op die wijzigingen, eerst een snelle rondgang langs het wapen. De Spear is een flinke handvol: 16" (406 mm) loop, bijna 97 cm lang met volledig uitgeschoven Magpul SL-M kolf, ruim 71 cm lang met omgeklapte kolf en een gewicht van bijna 4,2 kilo zonder demper of optische richtmiddelen. De aluminium upper en lower hebben een geanodiseerde Coyote finish en de

upper heeft, net als bij de andere MCX modellen, stalen inzetstukken op plaatsen waar de meeste slijtage te verwachten is. Aan de buitenkant is bijvoorbeeld de deflector een apart stalen onderdeel. De upper is voorzien van een Picatinny montagerail die doorloopt in de rail van de handbeschermer. Deze heeft aan de zijkanten en de onderkant M-LOK montagepunten voor een uitgebreide reeks accessoires. Zowel op de handbeschermer als op de lower zitten snelkoppelingen voor kordonbeugels. De Magpul kolf is in zes standen uitschuifbaar, maar heeft geen verstelbare wangsteun. Het afgebeelde magazijn is ook van Magpul. Op de kast staat 'Multi-Caliber' en de loop is volgens SIG Sauer gemakkelijk verwisselbaar. Het nut daarvan is op het ogenblik beperkt, aangezien de Spear alleen leverbaar is in 7,62 x 51 mm. De loop is voorzien van een vlamdemper waarop een SLH of SLX geluiddemper kan worden gezet. De gasregelaar heeft twee corresponderende standen, gemerkt met 'Normal' en 'Suppressed'. De Spear heeft een two-stage trekker met een instelbare trekkerdruk van ruim 2000 tot ruim 2700 gram.

De sluitveer is aan de achterkant met een dwarsnok (pijl) in de kast gehaakt. Als de nok wordt ingedrukt kan hij worden opgetild om de veer uit de kast te halen.

Wijzigingen

Wat zijn nu de wijzigingen ten opzichte van de eerdere MCX modellen? Om met het inwendige te beginnen: de MCX zoals die in SAM 224 is besproken, is een

Linker en rechter zijaanzicht van de SIG Sauer MCX-SPEAR in kaliber 7,62 x 51 mm. Het is een indrukwekkend geweer, met een aantal technische verbeteringen ten opzichte van de eerdere MCX modellen. De SPEAR is de civiele versie van de M7, die voor de Amerikaanse strijdkrachten werd ontwikkeld.

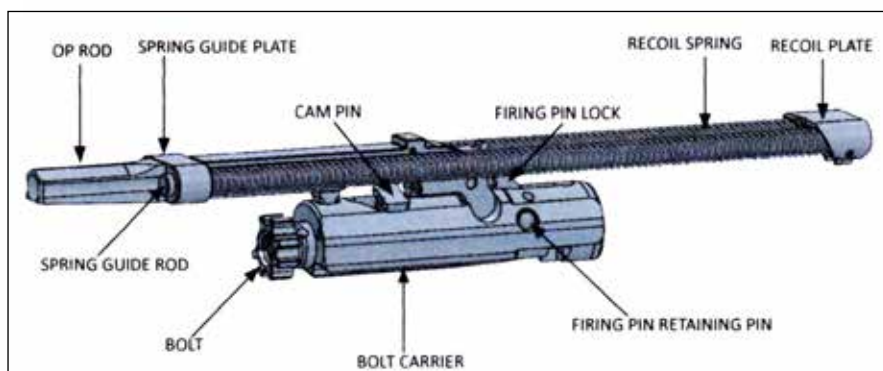
gasdrukklader met een korte slag zuiger, een nokkenvergrendeling met draaiende afsluiter en een inwendige hamer. Dat klinkt als een 'normale' AR-15 met een zuiger, maar bij de MCX zit het mechanisme anders in elkaar. In de eerste plaats ligt de sluitveer niet meer in het verlengde van de loop en afsluiter, maar zijn twee sluitveren, elk met hun eigen veerstang, in een sluitveerunit geplaatst die op de afsluiterdrager is bevestigd. De zuiger slaat tegen de verlengde voorkant van de sluitveerunit. Het grote voordeel van deze constructie is dat de sluitveren volledig in de kast liggen, en het geweer dus kon worden voorzien van een omklapbare kolf.

Bij de MCX-SPEAR zijn de afsluiter en afsluiterdrager vrijwel ongewijzigd, maar is er nog maar één sluitveer. Deze wordt aan de achterkant met een dwarsnok in de kast gehaakt, en ligt aan de voorkant grotendeels in een verlengd sluitveerhuis. Dat sluitveerhuis ligt met een afgeronde tand in de bovenkant van de afsluiterdrager. De zuiger slaat tegen de voorkant van het sluitveerhuis om het mechanisme in beweging te brengen.

Demontage van de afsluiter gaat vrijwel hetzelfde als bij de AR-15 en de eerdere MCX modellen: trek de pal die de slagpin vasthoudt zo ver mogelijk naar links uit de afsluiterdrager en haal de slagpin (voorzien van een bufferveer, net als de HK 416) achteruit de afsluiterdrager; haal het stuurstuk uit de drager en ver-

De MCX-SPEAR in hoofddelen: upper, spangreep, sluitveer en sluitveerstang, sluitveerhuis, afsluiter en afsluiterdrager, en de lower. Inzet: de sluitveerunit van de eerdere MCX, met dubbele sluitveer.

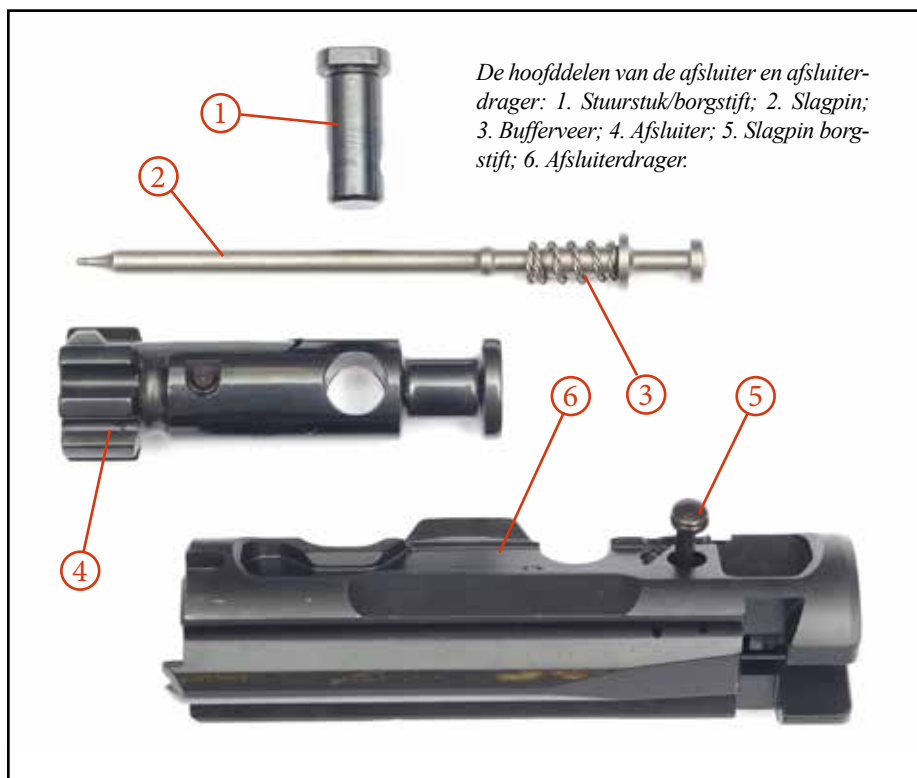

Afsluiter, afsluiterdrager en het sluitveerhuis, hier zonder veer. De zuiger slaat tegen de voorkant van het sluitveerhuis en brengt daarmee het mechanisme in beweging.

wijder de afsluiter. Om de slagpin uit de afsluiterdrager te halen moet de slagpinveiligheid worden opgetild. Bij de eerdere MCX versies zat deze veiligheid in de sluitveerunit. Bij de MCX-SPEAR is hij verplaatst naar de afsluiterdrager. De afsluiter heeft acht afgeronde nokken (waarvan één op de patroontrekker). Voorin de afsluiterkop zitten twee pluniers van de dubbele uitwerper. Dan de buitenkant:

Het meest opvallende is de dubbele spangreep. Naast de AR-15 spangreep aan de achterkant van de kast, heeft de MCX-SPEAR een langverwachte tweede spangreep op de linkerkant van de kast gekregen. Deze driehoekige spangreep ligt normaal onder druk van een veer tegen de kast en kan naar buiten scharnieren om de afsluiter te spannen. Daarnaast is de MCX-SPEAR volledig ambidexter geworden, met nu ook een pal voor de bediening van de afsluiter op de rechterkant van de kast. Dat was nogal een ergonomische uitdaging. De ruimte op de onderkast is beperkt en het is dus

De hoofddelen van de afsluiter en afsluiterdrager: 1. Stuurstuk/borgstift; 2. Slagpin; 3. Bufferveer; 4. Afsluiter; 5. Slagpin borgstift; 6. Afsluiterdrager.

De gasregelaar van de MCX-SPEAR heeft twee standen: Normal en Surpressed. Op de voorkant van de handbeschermers is aangegeven welke kant de gasregelaar voor elk van beide standen opgedraaid moet worden. De gasregelaar zelf steekt aan de voorkant uit de handbeschermers en is daarmee goed bereikbaar.

Close-up van de rechterkant van de kast met 1. Forward bolt assist; 2. Afsluiterpal; 3. Deflector; 4. Veiligheidspal en 5. Magazijnpal.

Dankzij de volledig in de kast geplaatste sluitveer, kan de MCX-SPEAR een omklapbare kolf hebben. De Magpul SL-M is kolf ook nog eens over zes standen verstelbaar. Op de bovenste foto is de kolf volledig uitgeschoven.

even zoeken naar de handigste vorm en plek voor de veiligheidspal, magazijnpal en de afsluiterpal, waarbij de laatste ook nog een dubbele functie heeft: vastzetten van de afsluiter in zijn achterste stand en vrijgave van de gespannen afsluiter. Aan de linkerkant is de pal daarvoor L-vormig, aan de rechterkant is het een draaipal met een bovenste en onderste stand. Ook de magazijnpal ziet er links en rechts anders uit. Het is even wennen.

Met de MCX-SPEAR biedt SIG Sauer twee belangrijke extra's boven de voorgaande modellen: volledig dubbelzijdige bedieningselementen, en een extra spangreep aan de linkerkant van het wapen. Het mechanisme heeft het grote voordeel van een sluitveer in de kast, waarmee de keuze voor een kolf een stuk groter wordt. De enkele sluitveer, die vrijwel volledig in de combinatie van sluitveerhuis en aandrijfstang is geplaatst, ziet er simpeler uit dan de eerdere constructie met de dubbele sluitveer. Passing en afwerking zijn uitstekend. De civiele MCX-SPEAR is in de Verenigde Staten al door tientallen YouTubers getest en die zijn – net als trouwens het Amerikaanse leger – allemaal erg enthousiast.

Met dank aan SIG-importeur HTS.

Tekst en foto's: Bas Martens

Close-up van het scharnierpunt, met de kolf omgeklapt.

HERMANN HISTORICA
International Auctions

**Benefit from our
SUCCESS!**

Highest hammer prices
Transparency
Expertise

Consign Now!

Save the Date
July 24, 2025

 LIVEAUCTION

Online catalogues
available from June 27.

contact@hermann-historica.com
Hermann Historica GmbH | Bretonischer Ring 3 | 85630 Munich, Germany
www.hermann-historica.com

WHD
Naaldwijkseweg 24
2291 PA Wateringen

Tel. : 0174293693
Website: www.whd.nl
Mail : info@whd.nl

Schiet en Boogsport-artikelen
Importeur Pardini sportwapens

Van Nieuwenhuysse
SINCE 1950

airsoft - outdoor - jacht & schietsport

www.vnwetteren.be

Hoenderstraat 70, 9230 Wetteren - vnwetteren@telenet.be

DBS TACTICAL BV

UPGRADES
REPARATIES
ONDERHOUD
OPTIEKEN (KIJKERS EN REDDOTS)
ACCESSOIRES VERKOOP
VUURWAPEN VERKOOP ALLE MERKEN
ALLE MONTAGES

TAXATIE VOOR VERKOOP
VERKOOP IN CONSIGNATIE
VERZAMEL VUURWAPENS TAXATIE, VERKOOP, NAZICHT EN ONDERHOUD

ENKEL OPEN OP AFSPRAAK
KEIZER KARELSTRAAT 22
9120 BEVEREN-WAAS (MELSELE)
OOST-VLAANDEREN
BELGIË

WWW.DBSTACTICAL.COM
INFO@DBSTACTICAL.COM

CZ 75 RAF Limited Edition

Het CZ 75 RAF Limited Edition pistool op zijn aluminium koffer, gemaakt als eerbetoon aan de Tsjechoslowaken in dienst van de Royal Air Force. Circa 2500 Tsjechoslowaken dienden bij de RAF, van wie zo'n 500 sneuvelden.

Het einde van de Tweede Wereldoorlog, nu 80 jaar geleden, wordt op veel verschillende manieren gevierd: met militaire parades, herdenking van de slachtoffers, of met een eerbewijs aan degenen die voor onze vrijheid vochten. CZ komt met een Limited Edition van de CZ 75, ter gedachtenis aan de Tsjechoslowaakse piloten die vlogen voor de Britse Royal Air Force.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog dienden ca. 2500 Tsjechoslowaken bij de Britse Royal Air Force. Als eerbetoon aan deze vliegers en grondpersoneel heeft CZUB een speciale editie gemaakt van de CZ 75, met tal van kenmerken van het beroemdste RAF-vliegtuig: de Spitfire. Voor deze Limited Edition, in een oplage van slechts 56 stuks, zijn alle registers opengetrokken, zowel bij het pistool als de verpakking. Om met die laatste te beginnen: de aluminium pistoolkoffer heeft

de vorm van de olietank van het vliegtuig. In het deksel zit een venster met de vorm van het voorste cockpitraam. Aan de binnenkant van het deksel is een instrumentenpaneel gegraveerd dat is gebaseerd op dat van de Spitfire en de buitenkant van de koffer heeft een gravering in de vorm van de vleugelribben. In de koffer zit ook een geborduurd embleem van het betreffende squadron. De sleutel van de koffer heeft de vorm van het silhouet van het vliegtuig.

Een RAF piloteninsigne op de bodemplaat van het magazijn, gegraveerd door meestergraveur Rene Ondra.

De Limited Edition CZ 75 RAF van links en rechts. Vorm, afwerking en teksten op het wapen hebben talrijke verwijzingen naar het uiterlijk en de geschiedenis van de Spitfire en de Royal Air Force.

geschilderde en gesigioneerde aquarel van een Spitfire door Jaroslav Velc en een handtekening van de Tsjechische kunstenaar David Cerny, die medeverantwoordelijk was voor het ontwerp van de Limited Edition.

CZ heeft geen prijs bekend gemaakt. Volgens de website die aan de Limited Edition is gewijd (<https://www.czfirearms.com/limited-editions/cz-75-raf>) worden de pistolen online geveild op een nader bekend te maken datum.

com/limited-editions/cz-75-raf) worden de pistolen online geveild op een nader bekend te maken datum.

Tekst: Bas Martens. Foto's: CZUB.

ven aan de achterkant van de slede zijn cirkelvormig, als de RAF kokarde. Het oppervlak van de kast en slede verwijst naar de geklonken bekledingspanelen van de Spitfire en de ribben op de greepplaten zijn gebaseerd op de ribben op de vleugels. Op de linker greep is een zilveren insigne aangebracht van een Tsjechoslowaakse waarnemer/piloot. Op de magazijnbodem is het insigne van een RAF piloot gegraveerd.

Links op de slede staan de modelbenaming en het kaliber. Links op de kast staat de tekst 'Vyrobeno v České republice / v limitované edici', oftewel 'Gemaakt in de Tsjechische Republiek / in gelimiteerde oplage'. Rechts op de kast staat het RAF motto 'PER ARDUA AD ASTRA', dat vertaald kan worden als 'door tegenslag naar de sterren'.

De pistolen zijn gemaakt van chroom-molybdeen staal met een nikkel finish. De trekker, sledevangpal, veiligheidspal en hamer zijn Rainbow Blue. De serienummers van de limited Edition pistolen beginnen met het nummer van één van de vier Tsjechoslowaakse RAF squadrons: 310 fighter, 311 bomber, 312 fighter en 313 fighter. Voor elk van deze vier worden slechts 14 pistolen gemaakt, dus een totaal van 56. Het squadronnummer staat ook voorop de slede.

De CZ 75 RAF pistoolkoffer zit op zijn beurt in een kartonnen doos, met daarin een replica van het Distinguished Flying Cross, een Certificaat van Echtheid, een

De CZ 75 RAF in zijn aluminium koffer. In de binnenkant van het deksel is een instrumentenpaneel gegraveerd en het venster heeft dezelfde vorm als het voorste Spitfire cockpitraam.

Masada pistolen

'Masada' is de naam van een serie striker-fired 9 mm pistolen van Israel Weapon Industries, met onder meer een full-size versie en een compacte uitvoering, de Slim. In dit artikel worden ze beide voorgesteld.

Het Masada full-size 9 mm pistool, met zijn 17-schots magazijn, hier in de optics ready uitvoering.

Sommige wapenfabrikanten komen elk jaar met een nieuw pistoolmodel, anderen doen er aanzienlijk langer over. In 1990 kwam (toen nog) IMI met de Jericho 941, een pistool met buitenliggende hamer, gebaseerd op de CZ 75. Vervolgens bleef het bijna dertig jaar stil. De afdeling draagbare wapens van IMI werd in de tussenliggende periode geprivatiseerd en omgedoopt tot Israel Weapon Industries (IWI). In lijn met de heersende mode kwam IWI begin 2018 met een striker-fired pistool, de Masada. Het Hebreeuwse woord Masada betekent zoveel als burcht en het was ook de naam van een citadel op een rots bij de Dode Zee, die symbool is geworden voor het

Joodse verzet tegen de Romeinse bezetters rond het jaar 70 na Christus. De eerste Masada was een full-size 9 x 19 mm pistool met een kunststof kast en 17-schots magazijn. In 2019 verscheen de ORP (door het bedrijf zelf beurtelings aangeduid als Optics Ready Platform of Optics Ready Pistol) en in 2021 volgde de Masada Slim, een compacte versie. Inmiddels zijn er ook een Tactical (met een verlengde loop met schroefdraad), een Slim Elite en een Slim Commander Elite. Hier beperken we ons tot de optics ready Masada en de Slim. Ondanks hun verschillen hebben beide pistolen in elk

geval één ding gemeen: ze zijn wars van alle franje. Geen futuristische vormgeving, geen overbodige toeters en bellen.

Het Israëlische militaire optreden in Gaza wordt door sommigen gesteund, maar roept bij veel mensen ook grote weerstand op. Is het dan opportuun om over Israëlische wapens te schrijven?

Ook daar wordt ongetwijfeld verschillend over gedacht. Het probleem is zo oud als de vuurwapens zelf, vandaar dat SAM zich in dit artikel beperkt tot de historische en technische achtergrond van een pistool dat al in 2018 werd geïntroduceerd.

De Masada zoals hij in 2018 werd voorgesteld, met een iets andere vorm van de trekkerbeugel en nog geen montage mogelijkheid voor dotsights. (Foto IWI)

De Masada van links, van rechts, van achteren en een kijkje in de binnenkant van de slede. De vormgeving is sober en strak, zonder overbodige franje.

Masada

De full-size Masada is een striker-fired single action pistool. De loop vergrendelt in de uitwerp opening van de slede. Na het schot gaan loop en slede samen achteruit. Een stuurstuk onder de loop ligt om de as van de demontagepal. Deze zorgt ervoor dat de achterkant van de loop omlaag wordt getrokken, waarna de beweging van de loop wordt gestuit en de slede verder kan bewegen. Daarbij wordt de huls uit het wapen gegooid. Bij de voorwaartse beweging van de slede blijft de slagpin gespannen staan en wordt een nieuwe patroon in de kamer gevoerd. De uitwerper dient tevens als laadindicator: als er een patroon in de kamer zit steekt hij buiten de slede uit en is een rode streep zichtbaar.

Het trekkermechanisme lijkt op dat van de Glock, met een veiligheid in de trekker tong. De vormgeving is beter en het trekkermechanisme werkt soepeler dan bij de standaard Glock, met een duidelijke

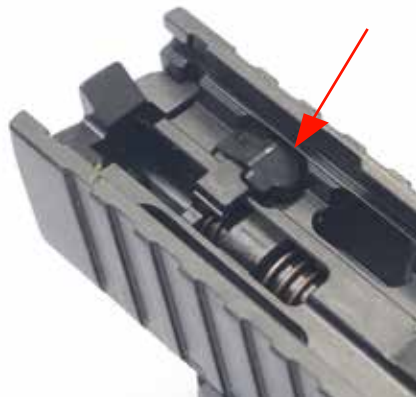
De Masada in hoofddelen: slede, loop, sluitveer en sluitveerstang, kast en het magazijn.

De stalen richtmiddelen met witte dots van de Masada zijn hoog genoeg om bij een geplaatste dotsight als co-witness te kunnen fungeren

lijker drukpunt, aangezien de slagpin alleen vrijgegeven hoeft te worden, en niet eerst verder gespannen. De trekkerdruk ligt volgens de fabriek tussen de 2,5 en 3,2 kilo. Buiten de trekkerveiligheid heeft het pistool ook een automatische slagpinveiligheid. Deze blokkeert de slagpin tot de trekker volledig is overgehaald.

De Masada is een gebruikspistool, zoals gezegd zonder franje. De trekkerbeugel biedt voldoende ruimte voor bediening met handschoenen, en heeft een rechte, gegroefde voorkant. Vòòr de trekkerbeugel zit een montagerail. De greep heeft een duidelijke chequering. De magazijnbodem heeft links en rechts uitstulpingen om hem gemakkelijker uit het wapen te kunnen halen. De slede heeft aan de voor- en achterkant eenvoudige, schuine spangroeven met voldoende grip. De optics-ready versie wordt geleverd met polymeer montageplaten voor

De slagpinveiligheid van de Masada (pijl) blokkeert de slagpin tot hij door een nok op de trekkerstang wordt opgetild.

de Trijicon RMR, Vortex Venom, Leupold Delta Point Pro, en Sig Romeo1, en dot-sights met een vergelijkbare voetafdruk, zoals de Meprolight op de foto's. Daarnaast heeft de slede een stalen keep en korrel met witte dot, hoog genoeg om als co-witness richtmiddelen te kunnen gebruiken.

De sledevangpal en de magazijnpal van de Masada zijn dubbelzijdig. De demontagepal zit alleen aan de linkerkant van de kast.

Chassis

De Masada heeft een kunststof kast met een verwisselbare greeprug in drie maten. De greeprug zit met een stift onderin de greep vast. In de kast zit een stalen chassis met de geleiderails voor de slede en het afvuurmechanisme. Het chassis is genummerd en vormt het hart van het wapen. Via een rechthoekige uitsparing in de rechterkant van het frame is een unieke QR code van dat chassis zichtbaar. Het idee is dat het chassis gemakkelijk gecombineerd kan worden met verschillende frames, maar op dat gebied heeft IWI op het ogenblik alleen een aantal kleuren in de aanbieding: zwart, grijs, OD en FDE. Het chassis wordt achterin het frame gehaakt en door de demontagepal geborgd. Als deze uit de kast wordt gehaald, kan het chassis simpelweg uit het frame worden getild. De constructie doet denken aan die van SIG Sauer, maar is door IWI nog verder vereenvoudigd.

Masada Slim

De Masada Slim is een compacte versie van de Masada, eveneens in kaliber 9 x

De Masada schuin van voren. Voor de trekkerbeugel zit een montagerail.

19 mm, maar met een looplengte van 86 mm in plaats van 104 mm, en een magazijn capaciteit van 13 patronen, in plaats van 17. Het pistool is aan alle kanten afgerond, zonder noemenswaardige uitsteeksels. De Slim heeft geen montagerail op de kast, en evenmin een gegroefde voorkant van de trekkerbeugel. De kunststof kast is één geheel, zonder verwisselbare greeprug. De magazijnpal is iets anders gevormd dan bij zijn grote broer, maar

De Masada Slim heeft een andere manier van demonteren: een as moet naar links uit de kast worden gedruwd, en daarvoor moet eerst een dekseltje opzij worden geschoven

De Masada Slim van links, van rechts en van achteren, en een kijkje in de binnenkant van de slede. De compacte versie is nog wat meer afgerond dan zijn grote broer, maar heeft hetzelfde kaliber.

technisch zijn beide wapens grotendeels identiek. De twee voornaamste verschillen zijn de dubbele sluitveer van de Slim, en een andere manier van demontage. In plaats van een demontagepal die omlaag gedraaid moet worden, heeft de Slim een as die van rechts naar links uit de kast geduwd moet worden. Om te voorkomen dat de as per ongeluk uit de kast komt, zit aan de linkerkant een dekseltje, dat bij de demontage naar voren geschoven moet worden, zodat de as vrij komt. De as zorgt samen met het stuurstuk onder de loop tevens voor de ontgrendeling. De Slim heeft een soortgelijk chassis als de Masada, maar de twee zijn niet uitwisselbaar. Bij de Slim zit het chassis bovendien met twee stiften in het frame. Het is dus minder gemakkelijk te verwijderen.

Tekst en foto's: Bas Martens

De Masada Slim in hoofddelen: slede, loop, dubbele sluitveer en sluitveerstang, demontageas, kast en het magazijn.

Russische dronebestrijding

Drones hebben het gezicht van moderne oorlogsvoering ingrijpend veranderd. Zowel Rusland als Oekraïne hebben het gebruik van drones in 2024 sterk uitgebreid, als een relatief goedkoop oorlogsmiddel dat de vijand dwingt om veel duurdere luchtverdedigingssystemen te gebruiken - maar voor kleinere drones zijn er ook simpeler middelen.

Moskou en Kyiv hebben alleen al vorig jaar samen ongeveer 1,5 miljoen drones aangeschaft en er duizenden doelen in beide landen mee aangevalen. Op dit moment bestaat het grootste deel van de systemen die aan het front en in het directe achterland worden gebruikt uit kleine en goedkope FPV-drones (First Person View) die, zoals de naam al zegt, een realtime vogelvluchtperspectief van het terrein bieden. Ze opereren in de frontzone en stellen operators in staat om doelen te detecteren en te lokaliseren en vervolgens het vuur van mortieren, geschut, of raketten te corrigeren - maar ze kunnen ook veel dingen doen die klassieke artillerie of andere aanvalsmiddelen niet kunnen. Ze kunnen loopgraven en schuilplaatsen binnenvliegen, door open ramen naar kamers in gebouwen, door open luiken naar het interieur van voertuigen, hetzij

voor verkenningen of om ze te vernietigen door granaten te dropen. Ze kunnen ook vijandelijke uitrusting vernietigen als zogeheten 'kamikaze drones', en zelfs individuele soldaten achtervolgen en doden. Het psychologische effect is groot, vooral vanwege hun alomtegenwoordigheid. Als er eentje is weggevlogen komt daarmee geen einde aan de psychologisch uitputtende staat van gevaar, de eeuwige alertheid.

Verdediging

Beide partijen hebben op de wijdverspreide dreiging van drones gereageerd met de introductie van verdedigingsmaatregelen, maar terwijl de Oekraïense tegenmaatregelen in elke krant te zien zijn, zijn hun Russische tegenhangers relatief onbekend. De Russen hebben, net als de Oekraïners, ingezien dat de kwestie van droneverdediging zowel een

technologische als creatieve benadering vereist. Dit wordt gediend door de juiste organisatie van training (waarover we hoorden via notities die bij omgekomen Koreanen zijn gevonden) en de ontwikkeling van speciale munitie voor fysieke drone-aanvallen.

De beste resultaten tot nu toe komen van de werking van speciale 'hunter-killer'-teams, die op pelotonsniveau zijn ingedeeld. In het team is één soldaat belast met het detecteren en lokaliseren van drones, terwijl een andere soldaat zorgt voor hun fysieke eliminatie met behulp van een kaliber 12 semiautomatisch jachtgeweer. De leden van het team zijn uitgerust met de 'Bulat-3' omnidirectionele dronedetector of zijn nieuwste versie, geïntroduceerd in 2024, het 'Talisman DS-3000' apparaat. Met een gewicht van slechts 183 gram detecteert het instrument controlesignalen van de populairste drones van bekende merken: DJI Mavic, Autel, Hubsan - vanaf een afstand van wel 1,7 km. De 5000 mAh batterij zorgt voor 15 uur werking en heeft twee configureerbare alarmmodi: hoorbaar of trillen. Wanneer een drone wordt gedetecteerd, wordt alle informatie op het scherm weergegeven. Het antwoord op de toenemende aanwezigheid van dit soort detectoren

aan beide kanten van de frontlinie is het toenemend gebruik van een nieuwe generatie FPV gevechtsdrones met glasvezel bedrading. Radiogestuurde of autonome drones zijn nog steeds het meest geschikt voor verkenning- en vuurbestrijdingsmissies waarbij langdurig in de lucht moet worden gebleven en gemanoeuvreerd - maar de aanvalsdrones die ze aansturen zijn al grotendeels bedraad, waardoor ze niet detecteerbaar door het luisteren naar controlesignalen en onkwetsbaar voor WRE-maatregelen (radio-elektronische oorlogsvoering) - maar ten koste van een aanzienlijk kleiner bereik en minder tijd in de lucht. Meestal worden verkenningen daarom uitgevoerd door draadloze drones, terwijl de aanvallen zelf worden uitgevoerd door drones die worden bestuurd met draden en bestand zijn tegen tegenmaatregelen. Draadgestuurde drones kunnen alleen worden gedetecteerd door radar - maar ze zijn zo klein dat ze onzichtbaar zijn voor de meeste systemen van grondtroepen, en ze kunnen alleen fysiek worden uitheschakeld, in plaats van elektronisch.

Jachtgeweren

De grootschalige introductie van 'hunter-killer'-teams heeft in Rusland geleid tot een vraag naar gespecialiseerde varianten van semiautomatische hagelgeweren en de munitie daarvoor. Voor het neerschieten van drones worden 12-kaliber semiautomatische geweren gebruikt, voornamelijk van het type Iz MP-155 en Molot Wiepr-12, evenals varianten van het Saiga-12 geweer met een korte loop, zoals de Saiga KS-18.5K. Deze hebben een effectief bereik tot 100 meter en kunnen worden uitgerust met dotsights.

Russische soldaat van een 'hunter-killer'-team voor droenbestrijding, uitgerust met een Iz MP-155 jachtgeweer en Talisman DS-3000 dronelocalisator. (S. Krasilnikov RIA-Novosti)

Het Iz MP-155 semiautomatisch hagelgeweer werd in 2011 in productie genomen en is vandaag de dag het populairste model onder zowel jagers als sportieve (dynamische) schutters. Dit geweer, uitgerust met een betrouwbaar zelfregulerend gasmechanisme, zorgt voor snel en betrouwbaar herladen en werkt met een breed scala aan kaliber 12 munitie. Aanvankelijk waren de geweren die in het leger werden gebruikt kopieën van de jachtversies, met een houten kolf en lade en een kort magazijn voor vier patronen. Recentere versies hebben een kunststof kolf en lade, soms met een omklapbare kolf. Er verschenen ook aluminium magazijnverlengstukken, in eerste instantie geïmporteerd uit Turkije (Khan Arms), maar meer recentelijk zijn er exemplaren geproduceerd door de Russische 'Taktika-Tula' fabriek.

De nieuwste ontwikkeling is het Iz MP-155 'Antidron' geweer, dat in augustus 2024 werd gepresenteerd op het 10e Internationale Militair-Technische Forum 'Army-2024' in Kubinka bij Moskou. Het wapen is gemaakt in Izhmash op verzoek van het Ministerie van Defensie van de Russische Federatie, rekening houdend met ervaringen uit oorlogstijd. Het belangrijkste is de aanpassing aan de nieuwe 12/89 mm munitie en het overeenkomstig verlengde fabrieksmagazijn, dat nu zes 12/89 mm (Super-Magnum) patronen kan bevatten. Hierdoor kan de schutter een aanzienlijke vuurdichtheid bereiken, wat vooral belangrijk is bij het schieten op kleine en snel bewegende doelen. De 12/89 mm patroon biedt een veel groter hulsvolume, dat kan worden gebruikt om de voortdrijvende lading te verhogen of, zoals de Russen deden, het

Baikal Iz MP-155 jachtgeweer van Izhevsk Mechanical Works met houten en synthetische kolf, en met Khan magazijnverlengstuk gemonteerd. (Gosh/Ohm)

projectiel te vergroten. De vroegere houten kolf is vervangen door een verstelbare en omklapbare kolf met pistoolgreep, gekopieerd van het AK-12 geweer. De Iz MP-155 in een identieke configuratie maar met een 22-inch loop zijn ook op de civiele markt verkrijgbaar.

‘Speciale karabijnen’

Militaire geweren worden in de Russische militaire nomenclatuur 'speciale karabijnen' genoemd, ongeacht het kaliber en de lengte van de loop. De KS-18.5 K karabijn (Speciale Karabijn 18,5 mm Korotkij - waarbij 18,5 mm het gemeten equivalent is van een kaliber 12) werd ontworpen voor wetshandhavingseenheden en is een aangepaste versie van de Saiga-12C, een Kalashnikov systeemgeweer dat sinds 1997 wordt geproduceerd. Er werden een aantal wijzigingen aangebracht aan het ontwerp om er een civiel wapen van te maken. De patroonkamer werd aangepast voor 12/76mm munitie (de normale Saiga-12 had een 12/70mm kamer), de werking van de gaszuiger werd licht gewijzigd en er werd een speciale beweegbare afdekking op de kast geplaatst om de opening van de spangreep af te dekken. De kast van de KS-18.5 (580 mm loop) en KS-18.5K (430 mm loop) heeft een iets robuuster ontwerp dan de gewone Saiga-12. De openstaande afsluiter na het laatste schot vereiste oorspronkelijk een speciaal magazijn dat niet uitwisselbaar was met de gewone Saiga - maar latere civiele Saiga's werden ook voorzien van

alle verbeteringen van dienstgeweren en de magazijnen zijn weer uitwisselbaar in beide richtingen. Het gebrek aan ruimte voor een afsluiter vangpal betekent dat deze werkt zoals op de Walther PP - om door te laden na een magazijnwissel moet je de afsluiter 2 mm terugtrekken en loslaten. De kast is voorzien van een Picatinny rail.

De Vepr-12 van de Molot-Oruzhye Viat-skiye Polyany fabriek is een semiautomatisch geweer, eveneens een gasdrukklader en met een verwisselbaar magazijn, maar veel beter en langer bekend dan de Iz MP-155 (sinds 2003). Mechanisch gezien herhaalt het Vepr geweer de oplossingen van de Saiga-12 en behoort het ook tot de familie die gebaseerd is op Kalashnikov ontwerpen. Het wapen werd ontworpen voor de Russische militaire en ordehandhavingsmarkt, maar ook voor civiele toepassingen variërend van jacht tot zelfverdediging en sportwedstrijden, waardoor het een uiterst veelzijdig wapen is. De militaire variant van de Vepr-12, die in 2024 werd goedgekeurd voor bewapening, draagt ook de aanduiding KS-18.5, net als de Saiga voor de politie. De voorganger van beide, maar alleen gebruikt door wetshandhavers, was de KS-23, 's werelds enige geweer met een kaliber van 23 mm (groter dan een kaliber 10) met een loop die over de hele lengte van de buis is getrokken (in plaats van alleen een choke aan de monding). De productie ervan is al lang geleden gestopt en er zijn nog maar weinig exemplaren van over, omdat het

opnieuw opstarten van de productie van 23mm munitie voorlopig niet rendabel werd geacht. Waarschijnlijk alleen voorlopig, want gezien de aanzienlijke capaciteit van de 23 mm patroon, kan het nog alle kanten op. De Vepr KS-18.5 onderscheidt zich van de civiele versie door het gebruik van een AKS-74U-achtig scharnierend deksel, zodat de vizieren die op de montagerail van het deksel zijn geplaatst niet opnieuw hoeven te worden ingeschoten na elke keer dat het wapen wordt opengeklapt om te worden gereinigd. Het wapen wordt gevoed vanuit verwisselbare eenrijige magazijnen voor vijf, acht of tien patronen van kaliber 12.

In 2024 voerde het Russische leger de militaire versie in van de Vepr Hammer voor 12/76 patronen met een 570 mm verchromde loop, ook onder de naam KS-18.5. Het werd gebruikt als een gespecialiseerd antidrone- en geniewapen, voor het uitschakelen van PMN-2 en PMN-4 antipersoonsmijnen. Deze laatste toepassing was te zien in films van de gevechten in het Avdiyivka gebied in februari 2024.

Kaliber 12 patroon loop

Totdat het gebrek aan hagelgeweren aan het front was opgelost door de aankoop van verschillende versies van de KS-18.5, werden er pogingen gedaan om andere wapens met gladde loop te introduceren. Een van de oplossingen was het 'Rosyanka schietapparaat', waarmee jachtgeweermunitie kon worden gebruikt in een GP-25 of GP-30 granaatwerper met onderlading door middel van een inzetstuk van kaliber 12. Het product werd ontwikkeld door het bedrijf Ingra in Sint-Petersburg. Het essentiële element is een monobloc loop, zonder extra onderdelen, met een gewicht van 340 g en een totale lengte van 250 mm met een achterste rand met een diameter van 40 mm voorzien van een rondgaande groef voor plaatsing in de loop van een granaatwerper. Eenmaal gemonteerd, kan er standaard jachtmunitie mee worden afgeschoten in hulzen van 12/70 en 12/76 mm. De levensduur van de loop is volgens de fabrikant zelf ongeveer 100 schoten.

Het voorstel werd niet enthousiast ontvangen, waarschijnlijk omdat het ontwerp te eenvoudig was. Het verwijderen van de huls en het herladen vereist een houten stok met een diameter van maximaal 15 mm en een lengte van 27 cm, wat erg onhandig is. Het is vermel-

Training van soldaten in het gebruik van Iz MP-155 geweren. (YouTube)

Het Baikal Iz MP-155 "Antidron" geweer (met een 12/89 Super Magnum kamer), een prototype getoond op de "Army-2024" tentoonstelling (een versie die overeenkomt met de configuratie van de civiele versie met een 22" loop) en een gereserializeerde versie van de KS-18.5 met een 570 mm loop en een montagerail in plaats van mechanische richtmiddelen. (Kalasjnikov Concern)

Saiga 12C jachtgeweer met een looplengte van 850 mm. (Kalasjnikov Concern)

denswaard dat in Polen het Technisch Instituut voor Militaire Bewapening al in 2002-2003 een inzetloop van kaliber 12 ontwikkelde voor de Pallad wz.1974 granaatwerper, uitgerust met een uitwerper die de huls verwijderd nadat de loop is geopend, waardoor het herladen veel sneller gaat. Het voordeel van het Russische model is het eenvoudige ontwerp, maar een belangrijk nadeel is het kleine effectieve vuurbereik van 15-35 m en de lage vuursnelheid, waardoor effectief vuren op snel bewegende luchtdoelen praktisch uitgesloten is - zodat het gebruik beperkt is tot het bestrijden van antipersoonsmijnen.

Munitie

Aanvankelijk werden commerciële jachtpatronen van 70 en 76 mm en af en toe geïmporteerde Super Magnum 12/89 mm patronen gebruikt om drones te bestrijden. Het is pas sinds midden vorig jaar dat speciale anti-drone munitie, ontworpen door het bedrijf 'Techkrim' en patronen ontwikkeld door het Wetenschappelijk Onderzoeksinstituut voor Toegepaste Chemie (NIIPCh), aan het leger wordt geleverd, voorlopig op beperkte basis.

Het bedrijf 'Techkrim' werd in december 1991 opgericht in de regio Izhevsk en is - zoals de naam al aangeeft - gespe-

cialiseerd in apparatuur voor forensisch technici van de politie. Vandaag de dag is het een gediversifieerd bedrijf dat onder andere een breed assortiment patronen produceert voor gladloopwapens van verschillende kalibers. Onlangs heeft het bedrijf nieuwe patronen ontwikkeld die geoptimaliseerd zijn voor dronebestrijding.

Volgens reclamemateriaal is de 12/76 Zhirnyy Gus' KS (korotkij stwoł, korte loop) jachtgeweerpatroon ontworpen voor het vernietigen van kleine vliegende UAV's met jachtgeweren met een korte loop - dat wil zeggen, de KS-18.5 of de nog kortere KS-18.5K (305-430 mm). In de loop van het onderzoek werd vastgesteld dat nr. 3 staalkogel (3,5 mm diameter) het meest geschikt is voor het bestrijden van lichte UAV's. Een gewicht van 45 g verkoperde hagel schot met een beginsnelheid van 420 m/s zorgt voor effectieve schade aan de voortstuwing en structurele onderdelen van de meeste commerciële drones op afstanden tot 75 meter. De patroon maakt gebruik van een Eley-ring in de vorm van een kleine cilinder, wat de nauwkeurigheid verbetert en voorkomt dat de hagelkorrels zich verspreiden zodra ze de loop verlaten. De patroon is een gemilitariseerde versie van de jachtlading, vandaar de naam Zhirnyy Gus (Dikke Gans).

'Rosyanka schietapparaat', een kaliber 12/76 mm insteekloop voor de GP-25 granaatwerper (Ingra)

Commerciële munitie voor jachtgeweren. (Kalasjnikov Concern)

De nieuwste ontwikkeling van Techkrim is de 12/70 'Piereichwat' (onderschepper) patroon. Het idee achter deze oplossing is gebaseerd op de kettingkogels die in de 16e tot 18e eeuw werden gebruikt in de scheepsartillerie voor de vernietiging van scheepstuig en masten. Zo'n projectiel bestond uit twee halve bollen of massieve kogels die verbonden waren door verschillende schakels van een ketting. Eenmaal afgevuurd, bewogen de kogels van elkaar weg, bijeengehouden door de ketting, waardoor het effectieve kaliber - of de diameter van het schootsveld van het projectiel - groter werd. Dit kaliber bereikte een omvang die meerdere malen groter was dan het kaliber van het kanon. Al in het begin van de jaren 2000 adverteerden Amerikaanse bedrijven met een soortgelijke oplossing. De Russische versie heeft een plastic omhulsel dat zes loden elementen van elk 3 gram bevat, verbonden door een taaie Kevlar draad. Wanneer ze worden afgevuurd met een beginsnelheid van 550-580 m/s, scheiden de loden segmenten zich op 15-20 meter van de loopmond om een projectiel te vormen met een effectieve diameter van wel 1 m, waardoor

de kans groter is dat ze een luchtdeel raken. De loden elementen zorgen voor granaatscherven die de structuur kunnen vernietigen en de draden blokkeren de propellers, waardoor de drone geen aandrijving meer heeft.

Als onderdeel van het groeiende anti-drone arsenaal, biedt het Wetenschappelijk Onderzoeksinstituut voor Toegepaste Chemie (NIIAP) van het staatsbedrijf Rostec een familie van kaliber 12/76 Needle Lex jachtgeweerpatronen gemarkeerd met nummers, die de effectieve afstand uitdrukken. Voor het schieten op doelen dichtbij (minder dan 30 m) wordt de Lex 30 patroon gebruikt, zonder concentrator. De hoge kwaliteit hardstalen hagel die wordt gebruikt in de Needle patronen minimaliseert het aantal hagelkorrels dat vervormt bij het passeren van het loopkanaal. De combinatie van een speciale choke en de selectie van het kruitmerk in de patroon zorgen ervoor dat het schot een hoge beginsnelheid heeft en garandeert stabiele ballistische eigenschappen van de munitie op bepaalde afstanden. De 'containerpatronen' die worden gebruikt in de Lex 50, 75 en 100 patronen bieden

meer kracht en precisie en zorgen voor een betere verspreiding van de hagelkolom nadat deze de loop heeft verlaten. Ze zijn alle drie verkrijgbaar in een extra Tracer-versie, met een speciale plastic korf die de hagellading bevat. Deze korf bestaat uit twee delen, waartussen een door de voortdrijvende lading ontstoken tracer wordt geplaatst. De ontsteking vindt plaats na een afstand van ongeveer 10-15 m - het rode lichtelement vliegt in het midden van de schotstraal. De verlichtingsduur is slechts 0,3 s, wat niettemin voldoende is om de baan van de hagelkorrels op effectief schootsbereik te beoordelen. Volgens de fabrikant is de helderheid van de marker voldoende om niet alleen in de schemering te werken, maar ook bij vol daglicht. Afhankelijk van de afstand bevatten de patronen hagelkorrels met een diameter van 6,2-8,5 mm en een snelheid van meer dan 435 m/s.

Geïmproviseerd

De schaarste aan jachtgeweren aan het front heeft soldaten tot nu toe gedwongen om zelf op zoek te gaan naar effectieve anti-drone wapens, met soms verrassende resultaten. Een van die po-

Links de Zyrnyj Gus 12/76 KS jachtgeweerpatroon ontworpen voor het vernietigen van drones tot een hoogte van 75 meter vanuit jachtgeweren met een korte loop. Rechts de 12/70 mm Piereichwat drone interceptor patroon. (Techkrim)

Geïmproviseerde 5,45 mm × 39 jachtgeweerpatronen in een sabot van krimpkous. (YouTube)

gingen was het maken van geïmproviseerde anti-drone munitie voor AK-74 geweren, waarvoor geen speciale wapens nodig zijn. YouTube-video's en het Telegram-kanaal laten zien hoe je zulke patronen kunt maken. Het idee is om de kogel van de 5,45 mm × 39 patroon te vervangen door een geïmproviseerde huls van een jachtgeweer, bestaande uit een krimpkous gevuld met zes hagelkorrels van kaliber 4,46 mm, die worden gebruikt voor meerschots CO2 wapens. Bij gebrek aan BB-projectielen werden er ook stalen kogels gebruikt, maar verpakt in twee krimpkousen die zo waren gekozen dat de diameter van het projectiel bij verhitting overeenkwam met de diameter van de uitgang van de hulshals (ongeveer 5,60 mm). Tijdens de test waren de kogels in staat om een aluminium doelwit te raken dat een drone simuleerde op een afstand van ongeveer 30 meter, wat specialisten ertoe aanzette om het onderwerp serieus te onderzoeken. Op 5 december 2024 meldde het persbureau TASS dat er 5,45 mm patronen voor Kalasjnikov-geweren worden ontwikkeld, waarvan het projectiel in de lucht fragmenteert. Er zijn nu twee concepten voor dit product ontwikkeld, waarbij de kogel meerdere elementen bevat die zich scheiden nadat ze de loop hebben verlaten, wat naar verwachting de efficiëntie zal verhogen. Het algehele ontwerp doet denken aan de zogenaamde 'schildwachtmunitie' die werd gebruikt door het Italiaanse en Oostenrijkse leger tijdens de Eerste Wereldoorlog. Al deze inspanningen hebben één ding gemeen - ze proberen het geweer van elke individuele soldaat om te vormen tot een wapen dat in staat is om de dreiging van drones tegen te gaan.

Luchtafweervoertuig

Ook nieuw is het geïmproviseerde Russische luchtafweervoertuig 'Zveraboy' (dierendoder - dit was de bijnaam die gegeven werd aan gepantserde Sovjetkanonnen met een kaliber van 122 of 152 mm, die gebouwd waren om Duitse Panther- en Tigertanks te vernietigen). Het logo maakt gebruik van verschillende artistieke elementen, zoals de Latijnse letter Z, het woord Vera in de Latijnse notatie en het cyrillicsche woord Boj. Het is een FAV (Fast Attack Vehicle), op het Lada Niva 4x4 auto chassis. Dankzij de mobiliteit kunnen ze snel reageren op dreigingen van drones in verschillende terreinomstandigheden. Het voertuig is bewapend met twee PKT-machinegeweren gecombineerd met een 'geweerwerper' met zes gekop-

Needle Lex patronen in lichtspoor uitvoering, ontwikkeld door het Wetenschappelijk Onderzoeksinstituut voor Toegepaste Chemie (NILAP) van het staatsbedrijf Rostec. (Rostec)

pelde AK-12 geweren op een gemeenschappelijke affuit en zelfgemaakte rookgranaatwerpers op de spatborden. De effectiviteit van de AK-12 geweren wordt beperkt door het ontbreken van geavanceerde richt- en geleidingssystemen. In plaats daarvan vertrouwen de detectie van drones en de geleiding van wapens alleen op het gezichtsvermogen van de schutter.

Wil een voertuig van dit type enige kans maken om een effectieve 'dronejager' te worden, dan moet de verdere ontwikkeling zich richten op het leveren van een effectief geautomatiseerd richt- en geleidingssysteem, geïntegreerd met netwerksensoren op het slagveld, om de reactietijd op massale aanvallen met drones te verkorten.

Tekst: Zbigniew Gwóźdz. Foto's als aangegeven.

Het geïmproviseerde Russische luchtafweervoertuig 'Zveraboy'. (Aleksander Reka/TASS)

TaurusTX 22 Competition

De TaurusTX 22 Competition is de 'Optics Ready' versie van de TX 22. De dotsight wordt bij dit pistool niet op de slede gemonteerd, maar op de loop. Daarvoor waren wat aanpassingen nodig.

De TX 22 Competition met dotsight en Tandemkross compensator (boven) en zonder die accessoires.

In 2021 presenteerde Taurus de TX 22 Competition. Het .22 LR pistool heeft dezelfde kast als de TX 22 van twee jaar eerder, maar is voorzien van een nieuwe slede en loopblok, zodat het wapen geschikt is voor de montage van een optisch richtmiddel. Taurus kwam daarbij met een originele oplossing: de montage van de dotsight is niet op de slede, maar op de vaste loop. Tijdens het schot blijft de dotsight dus op zijn plaats en dat komt de levensduur en nauwkeurigheid ten goede.

Om dat mogelijk te maken heeft de TX 22 Competition een opengewerkte slede, enigszins vergelijkbaar met die van de Beretta 92 (of de Taurus 92). De slede heeft een uitsparing die loopt van net achter de korrel tot de uitwerp opening.

De TX 22 schuin van boven met het voetstuk op de loop. Hierop kunnen met adapterplaten verschillende dotsights worden gemonteerd. (Foto Taurus)

Daarmee is op het achterste deel van de loop voldoende ruimte voor een voetstuk voor een dotsight. Het achterste deel van dat voetstuk heeft verschillen-

de schroefgaten, het voorste deel heeft een uitsparing voor adapterplaten. Door zowel de bovenkant als de onderkant van die platen te gebruiken biedt Taurus met twee adapterplaten vier montage-mogelijkheden, voor respectievelijk de C-More STS, Leupold Delta Point Pro en Bushnell RXS-250 (plaat 1), en Trijicon RMR, Holosun 407, Vortex Venom, Docter Noblex, Burris Fast Fire en Sightmark Mini (plaat 2). Het voetstuk is iets breder dan de slede, waardoor het aan beide zijden uitsteekt. Het is even hoog als de slede. De standaard open richtmiddelen zijn daardoor met een dotsight niet meer te gebruiken.

Beschrijving

De TaurusTX 22 Competition (de fabrikant zelf schrijft Taurus en TX aan elkaar) is een striker-fired single action .22 LR pistool, met een polymeer kast met verwisselbare greeprug, een zestienschots magazijn en een 133 mm (5,25") loop. De loop is aan de monding voorzien van schroefdraad,

Close-up van de Tandemkross PRO compensator, die qua vorm goed aansluit bij de slede.

voor de montage van een demper of, zoals op bijgaande foto, een Tandemkross PRO compensator, waarvan de hoekige vorm goed aansluit bij de lijnen van het pistool. De slede is van aluminium met een stalen inzetstuk op de plaats waar de hulsbodem tegen de slede ligt. De slede heeft een hard geanodiseerde finish. De totale lengte van het pistool (zonder demper of mondingsrem) is 207 mm en het gewicht met een leeg magazijn bedraagt iets meer dan 650 gram.

De bedieningselementen van de TX 22 Competition zijn gelijk aan de TX 22 – logisch, want beide hebben dezelfde kast. De demontagepal zit in de trekkerbeugel, links op de kast zitten de magazijnpal en de sledevangpal en het pistool heeft een dubbelzijdige veiligheidspal - de laatste overigens alleen op bepaalde modellen. De polymeer kast heeft twee metalen inzetstukken. Het inzetstuk boven de trekkerbeugel heeft de voorste geleiderails van de slede, de demontagepal en twee nokken voor corresponderende uitsparingen onderin in het loopblok. Het inzetstuk aan de achterkant van de kast heeft de achterste geleiderails, het slot met de veiligheidspal, de uitwerper en de sledevangpal.

Demontage

Vanwege het voetstuk op de loop gaat demontage van de TX 22 iets anders dan we gewend zijn. De loop moet aan de bovenkant uit de slede worden getild. De demontage gaat als volgt:

Verwijder het magazijn en controleer of de kamer leeg is. Laat de slede naar voren gaan en houdt de achterkant van slede en kast met de linkerhand vast. Trek met de rechterhand de demontagepal naar beneden en laat hem los. Haal de trekker over en laat hem los. Duw de slede ca. 12 mm naar voren en til hem omhoog van de kast. Draai de slede om en til de sluitveer en sluitveerstang van de loop. Draai de slede weer om, til de loop aan de achterkant op (bij het voetstuk) en trek de loop naar achteren uit de slede.

Bovenkant van de kast en binnenkant van de slede van de TX 22 Competition.

In elkaar zetten gaat in omgekeerde volgorde. Als loop en sluitveer in de slede zijn gezet, moet de slede met zijn uitsparingen over de geleiderails worden geplaatst en volledig naar achteren worden getrokken. De demontagepal springt dan terug in zijn oorspronkelijke positie. Taurus noemt de TX 22 het "most advanced 22 LR pistol on the market". Dat hangt

er natuurlijk vanaf wat je onder "advanced" verstaat. Het pistool ligt in elk geval goed in de hand en ziet er nogal futuristisch uit.

Met dank aan importeur TSAgency.

Tekst en foto's: Bas Martens

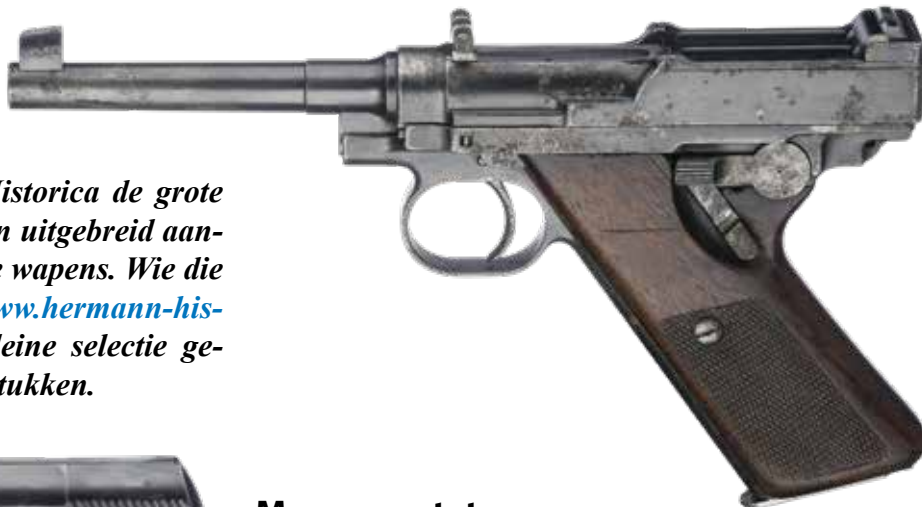
De Competition in hoofd delen: slede, loop met voetstuk, sluitveer, kast en magazijn.

EENMAAL, ANDERMAAL

Op 8 en 9 mei is bij Hermann Historica de grote voorjaarsveiling gehouden, met een uitgebreid aanbod aan zowel antieke als moderne wapens. Wie die allemaal wil zien kan terecht op www.hermann-historica.de. Hier hebben we een kleine selectie gemaakt, met een aantal bijzondere stukken.

Mauser prototype

Topstuk van de Hermann Historica veiling, qua zeldzaamheid, was een Mauser C06/08 pistool. Tenminste, zo noemt Hermann Historica het, maar volgens het Collector Grade boek 'Mauser Pistolen' gaat het om een kruising tussen het magazijn in de greep van de het C06 en het zogeheten 'Stutzklappenverschluss' van de C06/08, oftewel een vergrendeling met zijdelings wegklapbare nokken. Het pistool heeft kaliber 9 mm Mauser Export (9 x 25 mm) en serienummer 3. Geen Mauser fabrieksmerk of proefmerken. Er schijnt slechts één ander exemplaar bekend te zijn, dat staat afgebeeld in het boek 'Mauser Pistolen'. Helaas is het geveilde Mauser pistool enigszins gepit, maar dat doet aan de zeldzaamheid niets af. De opbrengst was 25.000 euro.

Rheinmetall zakpistool

Na de Eerste Wereldoorlog werd vrijwel alle wapenproductie in Duitsland verboden. Alleen zakpistolen waren op bescheiden schaal toegestaan. Een van de modellen uit die tijd is een 7,65 mm pistool van Rheinmetall, Abteilung Sömmerda – de voormalige wapenfabriek van Dreyse. De fabriek in Sömmerda had al eerder een zakpistool gemaakt, de Dreyse Model 1907, maar dit model is een stuk moderner. Uiterlijk lijkt het pistool op de FN-Browning Model 1910, maar bij het Rheinmetall pistool bestond de slede uit twee delen. Voor demontage werd de slede in zijn achterste stand vastgezet en het achterste deel losgeschroefd. Het geveilde exemplaar heeft serienummer 260182, maar het is de vraag of inderdaad zo veel exemplaren zijn gemaakt. De opbrengst was € 420,-.

Korriphila

Eind jaren zestig van de vorige eeuw besloot Edgar Budischowski het beste pistool ter wereld te gaan maken. Hij richtte de firma Korriphila op, en begon met een zakpistool, de TP70, in 1978 gevolgd door de grootkaliber HSP 701, die alleen op bestelling werd gemaakt. Het bedrijf bestaat niet meer, maar de rechten kwamen op de een of andere manier terecht bij de firma Intertex, die besloot de HSP 701 nieuw leven in te blazen. Als paradepaardje werd één exemplaar gemaakt van damaststaal. Het .45 ACP pistool heeft serienummer 0705, een 5 inch polygoonloop en komt inclusief een in Italië gemaakte leren koffer. De opbrengst was maar liefst € 62.000,-.

Walther WA2000

In 1982 introduceerde Walther een nieuw scherpschuttersgeweer, de WA 2000. Het semiautomatische bullpup geweer was volgens sommigen het beste scherpschuttersgeweer ooit, en in elk geval een van de duurste. Vanwege de prijs werden tot 1988 slechts 176 stuks gemaakt: 20 prototypes, 69 in kaliber .300 WinMag en 87 in kaliber .308. Volgens de aanbieder is het geveilde exemplaar het op een na laatste exemplaar. Vanwege de bullpup constructie is het geweer slechts 905 mm lang, met een loop van 650 mm. Het gewicht is 6,95 kilo. De opbrengst was € 23.000,-.

Simson

Simson & Co in Suhl was na de Eerste Wereldoorlog door de geallieerden aangewezen als de enige wapenproducent voor het Duitse leger. Voor het zover was maakte het bedrijf pistolen voor de civiele markt: het Model 1922 en 1926 (of 1927). Hoewel beide 6,35 mm exemplaren rechts op de slede zijn gemerkt met de tekst 'D.R.P.' (Deutsches Reichs Patent) is voor geen van beide modellen een patent gevonden. Het Model 1922 heeft serienummer 329, het Model 1926/27 heeft nummer 24545. De opbrengst was respectievelijk € 200,- en € 300,-.

Roth-Sauer

Soms is de munitie zeldzamer dan het wapen, zoals bij deze twee doosjes 7,65 x 13 mm patronen voor het Roth-Sauer pistool (eigenlijk een ontwerp van Krnka). Van het pistool zijn ca. 3000 exemplaren gemaakt. De opbrengst van de doosjes was € 440,-.

Kynoch

Tussen 1885 en 1890 maakte de Britse Kynoch Gun Factory een model kniklooplever met een dubbele trekker. Bij het overhalen van de onderste trekker werd de verdeckte haan gespannen en een nieuwe kamer voor de loop gedraaid. Overhalen van de bovenste trekker vuurde het schot af. Het geveilde exemplaar in kaliber .450 Short is op de cilinderbrug gemerkt 'Patent Modell' en dat spreekt voor zich. Op de voorkant van de greep staat een nummer 129, wat waarschijnlijk slaat op een collectienummer. De revolver werd niet verkocht.

De Società Italiana Ernesto Breda, opgericht in 1886, maakte locomotieven, schepen, vliegtuigen, geschut, machinegeweren en (semi)automatische geweren. Minder bekend is dat het bedrijf ook een groot aantal schietbeker en geweergrenaten ontwikkelde. In 1929 kreeg Breda in verschillende landen patent op een constructie waarmee granaten met behulp van een scherpe geweerpatroon konden worden afgeschoten.

dwingt de kogel naar beneden door die afvoer, en sluit vervolgens de afvoer af, zodat de kruitgassen de granaat kunnen voortdrijven.

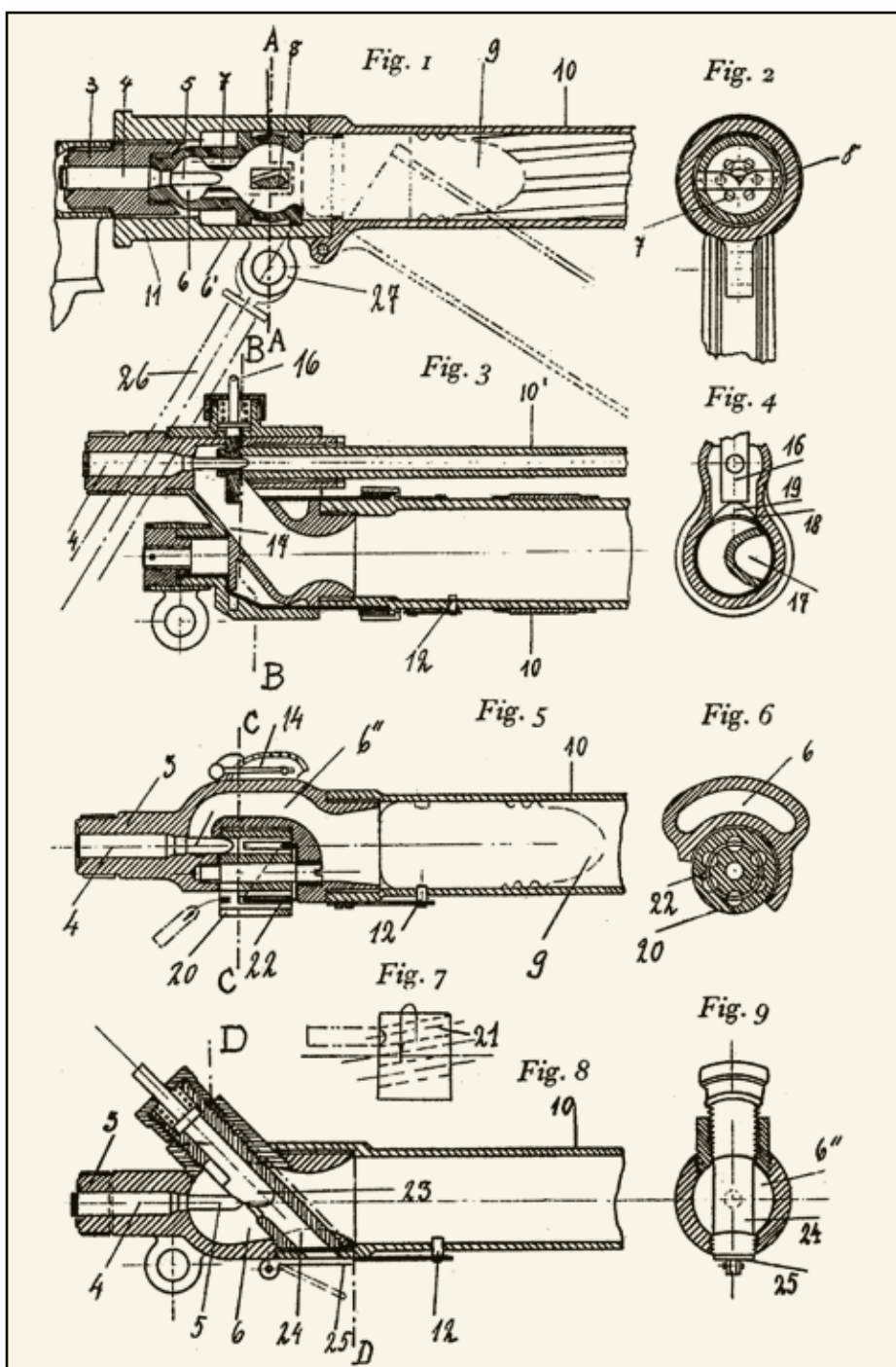
Zoals gezegd: de Breda ontwerpers hadden fantasie. Of één van deze constructies in de praktijk werkte is twijfelachtig. Er is ongetwijfeld mee geëxperimenteerd en misschien is in een Italiaans museum nog een exemplaar te vinden.

Uit de patentbeschrijving valt op te maken dat Breda een verbeterde versie voor ogen had van de *Moschetto di Fanteria Mod. 91/28 con Tromboncino* uit 1928: een 6,5 mm Carcano karabijn met een aparte schietbeker aan de rechterkant van de lade, die met behulp van de karabijnrendel werd afgevuurd. Daarvoor werd de scherpe geweerpatroon gebruikt, waarvan de kogel kort na het verlaten van de huls door een massief stalen blok werd opgevangen, waarna de kruitgassen via vier openingen de granaat konden voortdrijven. Het Oostenrijkse patent werd op 1 november 1915 verleend, onder nummer 71702.

In Breda's patent (met hier als voorbeeld de Duitse versie, DRP 513 725 van 6 februari 1929) staan vier alternatieven voor de *Tromboncino*. In moderne ogen zien ze er allemaal even onpraktisch uit, maar creativiteit kan de ontwerpers van Breda niet ontzegd worden. Het principe is in alle gevallen gelijk: de geweergranaat wordt afgevuurd met behulp van een scherpe patroon, waarvan de kogel wordt weggeleid of opgevangen, terwijl de kruitgassen de granaat uit de schietbeker drijven.

Bij de eerste variant (figuur 1 en 2) slaat de kogel tegen de afgeschuinde achterkant van een dwarsnok (8). De tweede variant (figuur 3 en 4) heeft een aparte kogelloop met aan de achterkant een verende schuif (16). Zodra de kogel is gepasseerd, sluit deze de loop af waardoor de resterende kruitgassen naar de schietbeker worden geleid.

Bij de derde variant (figuur 5 en 6) wordt de kogel opgevangen in een revolvercilinder, terwijl de kruitgassen daaroverheen worden geleid. Na zes schoten moet de cilinder worden geleegd. De vierde variant is voorzien van een schuin naar beneden gerichte afvoer, met onderin een deksel. Een verende plug

De tekeningen van Breda's Duitse patent 513725 van 6 februari 1929. Afgebeeld zijn vier verschillende constructies van de schietbeker. (Espacenet)

Ja-Spiw

JACHT-
SPORTSCHUTTERS
INFORMATIE
WEEKEND

Kwartier 51
Dorpsstraat 186
8340 Sijsele
Zat 20 sept 10-16h00
Zon 21 sept 10-16h00

Per bezoeker doneert de
Spiw-organisatie 2 €
aan belangenvereniging
AVWL-DAAA

20-21 Sept 2025

www.spiw.be - info@spiw.be

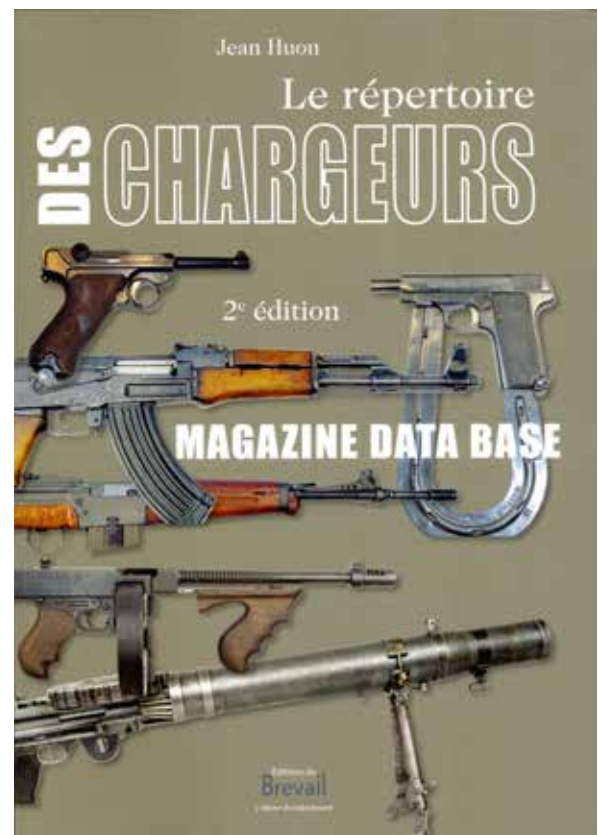
Magazijnen

Het magazijn is een van de belangrijkste onderdelen van een vuurwapen, maar vaak lastig te identificeren. Veel magazijnen zijn ongemerkt. Zonder wapen is dan moeilijk te ontdekken waar ze bij horen. De Franse veelschrijver Jean Huon (gemiddeld drie boeken per jaar) heeft een poging gedaan om dat probleem op te lossen. In zijn boek 'Le répertoire des chargeurs' (letterlijk: het register van laders) stelt hij een classificatiesysteem voor, waarmee magazijnen geïdentificeerd kunnen worden – tenminste, de magazijnen die in zijn boek staan afgebeeld. Dat boek verscheen oorspronkelijk in 2011, maar er is nu een tweede, herziene uitgave.

Het systeem van Huon is gebaseerd op de afmetingen van het magazijn: lengte x breedte x dikte of, in het geval van trommelmagazijnen: diameter x dikte. Zo wordt een 20-schots Thompson magazijn geïdentificeerd als 157-43-25, oftewel 157 mm hoog, 43 mm breed en 25 mm dik. Het 17-schots magazijn van de Glock 17 heeft nummer 118-33-23, en een Bren magazijn heeft nummer 212-93-27. Op deze manier worden ruim zeshonderd magazijnen beschreven, in alle gevallen met een foto van het magazijn zelf en het bijbehorende wapen, en een aantal gegevens: munitie, magazijn capaciteit, materiaal van het magazijnhuis en de bodemplaat, en de finish.

Van de beschreven magazijnen zijn er 284 van pistolen, 193 van geweren, 93 van pistoolmitrailleurs en veertig van lichte mitrailleurs. Huon vermeldt niet op basis van welke criteria hij zijn keuze heeft gemaakt. In een kort voorwoord zegt hij dat "de meest gangbare modellen" beschreven zijn. Nou is het prachtig om eens het magazijn van de Poolse wz 35 tankbuks, een experimentele Chauchat, de Britse (?) MAS 62 en het Amerikaanse Pedersen device te zien, maar echt gangbaar zouden we die niet willen noemen. Daarnaast zijn er nog wat slordigheden: bij FN's Five-seven pistool staat het magazijn van een SIG Pro, bij de Oerlikon SSG 36 tankbuks staat een foto van de Solothurn S18-1000, de magazijnen van de M.P. 38, MP40, M.P. 41, Sten en Lanchester zijn volgens Huon onderling uitwisselbaar en ergens halverwege slaat het boek een pagina over: er is geen pagina 152.

Het grootste probleem is echter de classificatie zelf. Magazijnen zijn vaak grillig gevormd, gekromd, met afgeschuinde zijden en uitsteeksels. Hoewel Huon twee pagina's met voor-

beelden geeft hoe magazijnen moeten worden opgemeten, is dat in de praktijk vaak lastig. En dan het grootste probleem: het systeem werkt alleen als het betreffende magazijn in het boek is beschreven. Het boek is, al met al, een beetje een omgevallen kaartenbak, met een tamelijk willekeurige selectie van magazijnen en zeer beknopte informatie – overigens wel in het Frans en Engels. Aan de andere kant: er zijn niet of nauwelijks boeken die specifiek over over magazijnen gaan, en dan is elke extra publicatie welkom. (B.M.)

Jean Huon, Le répertoire des chargeurs (Magazine Data Base). 2de editie, Éditions du Brevail, 2023. 320 pagina's, ca. 1200 zwart-wit illustraties, slap kft. ISBN 978-2-4917-4133-4. Prijs € 36,00.

Heckler & Koch

Zo veel als we weten van sommige wapens, zo weinig weten we vaak van de mensen die ze hebben ontworpen en gemaakt. Neem Heckler & Koch. Wat weten we eigenlijk van de naamgevers van het bedrijf, Edmund Heckler (1906-1960) en Theodor Koch (1905-1976), en van hun derde firmant, Alex Seidel (1909-1989)? Niet zo heel veel, en daar brengt het vorig jaar verschenen boek 'Waffeningenieure im Zwielicht' helaas ook niet veel verandering in. De enigszins suggestieve titel kan vertaald worden als 'Wapeningenieurs in de schaduw'. Ei-

genlijk had er een vraagteken achter moeten staan, want dat is juist één van de aspecten die het boek onderzoekt: wat was de rol van de drie ingenieurs in Nazi-Duitsland, in hoeverre wisten ze van de manier waarop dwangarbeiders en gevangenen bij hun bedrijven werden behandeld, en hoe kon de firma Heckler & Koch zich na de oorlog in luttele jaren ontwikkelen tot de producent van het eerste geweer van de nieuw opgerichte Bundeswehr, de G3?

Helaas krijgen we op geen van deze vragen een erg bevredigend antwoord, in de meeste gevallen door het ontbreken van archiefmateriaal. Heckler, Koch en Seidel werkten vanaf 1932

korte tijd samen bij Mauser in Oberndorf. Koch en Seidel bleven daar tot het einde van de oorlog, maar Heckler beproefde zijn geluk elders. Hij werkte van 1934 tot 1945 als ingenieur voor de Hugo Schneider AG (HASAG) in Leipzig. HASAG, producent van onder meer de Panzerfaust, was berucht om zijn slechte behandeling van dwangarbeiders, zowel in de hoofdvestiging in Leipzig, als in verschillende fabrieken in Polen. Heckler werkte in een vestiging van het bedrijf, Taucha II, waar geen Panzerfausten werden gemaakt, en geen aanwijsbare sprake was van dwangarbeid. Aangezien zowel HASAG als het bedrijfsarchief vrijwel volledig vernietigd werden, is dat moeilijk met zekerheid te zeggen.

Ook Mauser gebruikte dwangarbeiders. Ook daarbij was sprake van slechte leefomstandigheden, onvoldoende eten en executies, en ook hier is niet aantoonbaar dat Koch en Seidel daarvoor verantwoordelijk of medeplichtig waren.

Hoewel dus geen eenduidig antwoord gegeven wordt op de belangrijkste vragen, bevatten de drie hoofddelen van het boek (Koch en Seidel bij Mauser, Heckler bij HASAG en de oprichting en groei van Heckler & Koch) wel een schat aan informatie. Ook daarop valt trouwens wat af te dingen. De beschrijving van de ontwikkeling en invoering van het CETME geweer (de latere G3) is dermate gedetailleerd, dat deze eigenlijk alleen maar nieuwe vragen oproept. Zo wordt de Nederlandse Wapen- en Munitiefabriek De Kruithoorn zijdelings genoemd als eigenaar van de licentierechten, maar hoe die rechten uiteindelijk in Duitse handen kwamen is niet duidelijk. Ook de rol die CETME en Heckler & Koch precies speelden bij de ontwikkeling van het wapen speelden blijft steken in algemeenheden. (B.M.)

Rainer Karlsch, Stefanie van de Kerkhof en Andrea H. Schneider-Braunberger, *Waffeningenieur im Zwielicht. Die Mauserwerke, die HASAG und die Gründungsgeschichte von Heckler & Koch*. Siedler Verlag, 2024. 448 pagina's, ca. 150 illustraties, gebonden. ISBN 978-3-8275-0191-2. Prijs € 35,00.

LAAT UW COLLECTIE VEREEUWIGEN

Veel verzamelaars hebben in de loop der jaren een prachtige en kostbare collectie opgebouwd. Maar bijna niemand heeft die collectie ook consequent op foto's vastgelegd. Vaak is het niet verder gekomen dan wat plaatjes op de mobiele telefoon.

SAM-Wapenmagazine biedt u de mogelijkheid om uw collectie te laten vereeuwigen, in de kwaliteit die u van het blad gewend bent. Dat kan gaan van simpele zij aanzichten tot een volledige fotoreportage, van enkele bijzondere wapens tot een volledige verzameling, en van een digitaal bestand op USB stick tot een naar uw wensen uitgevoerd foto album.

Het documenteren van uw collectie in beeld maakt het makkelijker om deze te laten zien op beurzen en bijeenkomsten, maar kan ook van onschatbare waarde zijn bij brand of diefstal, verzekeringen, erfenskwesties of problemen met justitie.

Geïnteresseerd? Stuur een email naar bas@samwapenmagazine.nl met daarin uw wensen. Ik neem dan contact met u op om de mogelijkheden te bespreken.

Mysterieus Browning experiment

In de enorme fotocollectie van de Amerikaanse National Archives bevinden zich onder meer vier foto's van een bijzonder opgetuigde Browning mitrailleur. Deze is voorzien van een lamp en een .22 pistool. De foto's hebben maar een summiere toelichting, maar ze zijn interessant genoeg om hier af te drukken.

Volgens de tekst bij de foto's zijn ze gemaakt in december 1932, in Fort Sam Houston, Texas. Afgebeeld is een Browning M1917 mitrailleur, voorzien van een Colt Woodsman .22 pistool onder de watermantel. Op twee van de vier foto's is ook een zaklamp aan de linkerkant van die mantel bevestigd. De zaklamp heeft een verlengd batterijhuis voor tien batterijen en is volgens de tekst voorzien van een speciale lamp – zonder verdere toelichting. De lamp is zodanig bevestigd, dat de lichtbundel vrijwel parallel loopt met de kogelbaan. Tenslotte meldt het bijschrift: "For 1000 inch firing on the indoor range the .22 cal. automatic pistol is used; for field firing the 22 cal pistol is left off."

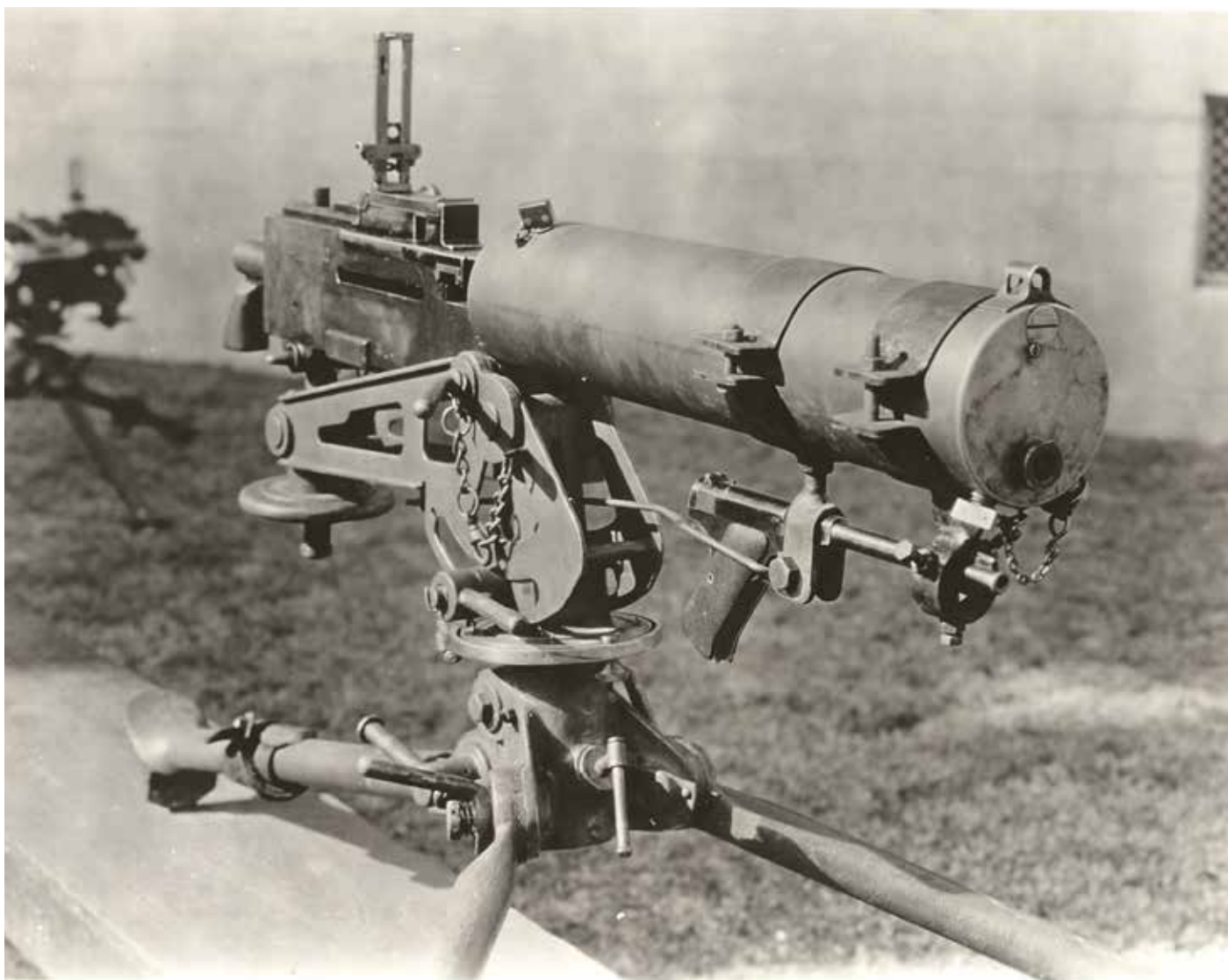
Oftewel: bij het schieten op een 25 meter binnenbaan wordt het .22 pistool gebruikt; bij schietoefeningen in het veld wordt het pistool weggelaten.

De bevestiging van zowel het pistool als de lamp doen nogal amateuristisch aan. Het pistool is aan de watermantel bevestigd met twee beugels, die met bouten zijn vastgezet. De voorste beugel heeft twee stelschroeven, waarmee de richting van de loop kan worden gewijzigd. De trekker van het pistool wordt bediend door een stang die onder de mitrailleur naar achteren loopt. Helaas is op de foto's niet te zien hoe hij eindigt, maar het lijkt niet waarschijnlijk dat hij is verbonden met de trekker van de mitrailleur.

Een onwaarschijnlijke combinatie: een Browning M1917 mitrailleur op M1917 driehoetafsluit, voorzien van een zaklamp met verlengd batterijhuis, en een Colt Woodsman .22 pistool, hier met de slede in de achterste stand. (National Archives. No. 098226)

Vooraanzicht van de mitrailleur, met de bevestigingsbeugels voor de lamp. Het ziet er niet erg solide uit. (National Archives. No. 098229)

De mitrailleur schuin van voren, met het pistool onder de watermantel. De Colt Woodsman is met de loop en de kast aan de mantel bevestigd. De metalen spanbanden van de lamp ontbreken hier; zodat deze waarschijnlijk niet is bevestigd. (National Archives. No. 098227)

De lamp zit in twee beugels, die op hun beurt met vleugelmoeren op een langwerpig stuk hout zijn geklemd. Dat stuk hout is met twee metalen spanbanden op de watermantel vastgezet. De lamp heeft een vlakbij de kop een aan/uit schakelaar; aan een kabeltje met afstandsbediening werd op dat moment nog niet gedacht.

Het meest raadselachtige aan de foto's is de combinatie van lamp en .22 pistool. Bij beide afzonderlijk valt iets voor te stellen, het nut van beide samen is niet direct duidelijk. Helaas ontbreekt verdere informatie.

Tekst: Bas Martens. Foto's: National Archives.

De M1917 van rechts, ook hier zonder lamp. Het pistool wordt afgevuurd via een stang die naar achteren loopt, maar helaas is niet te zien hoe deze eindigt. (National Archives. No. 098228)

Het Charlton automatisch geweer

Met de steeds agressievere en expansievere buitenlandse politiek van Japan en de ondertekening van het Tripartiete Pact met Duitsland en Italië, maakte Nieuw-Zeeland zich in 1939 steeds meer zorgen over een Japanse invasie. De eigen stoottroepen waren volledig onderbewapend en Groot-Brittannië kon nauwelijks moderne uitrusting missen na het debacle bij Duinkerken. In tijden van nood hadden de Nieuw-Zeelanders Philip Charlton en Maurice Field een ingenieus idee.

Samen met Groot-Brittannië was Nieuw-Zeeland een van de twee landen die op 3 september 1939 onafhankelijk van elkaar de oorlog verklaarden aan het Duitse Rijk na de invasie van Polen door Duitse troepen. Net als in de Eerste Wereldoorlog stonden ze duidelijk aan de kant van Groot-Brittannië. Op dat moment was de oorlog nog ver weg, maar het gedrag van Japan voorspelde niet veel goeds voor de nabije toekomst. Landbouw, veeteelt en visserij waren toen de pijlers van de Nieuw-Zeelandse economie. Het land zelf was altijd arm aan grondstoffen en energiebronnen. Allerlei technische producten kwamen meestal uit Groot-Brittannië. Er was niet eens een rudimentaire defensie-industrie. Bijna alle wapens die door het leger en de Home Guard werden gebruikt, kwamen uit Groot-Brittannië en waren groten-

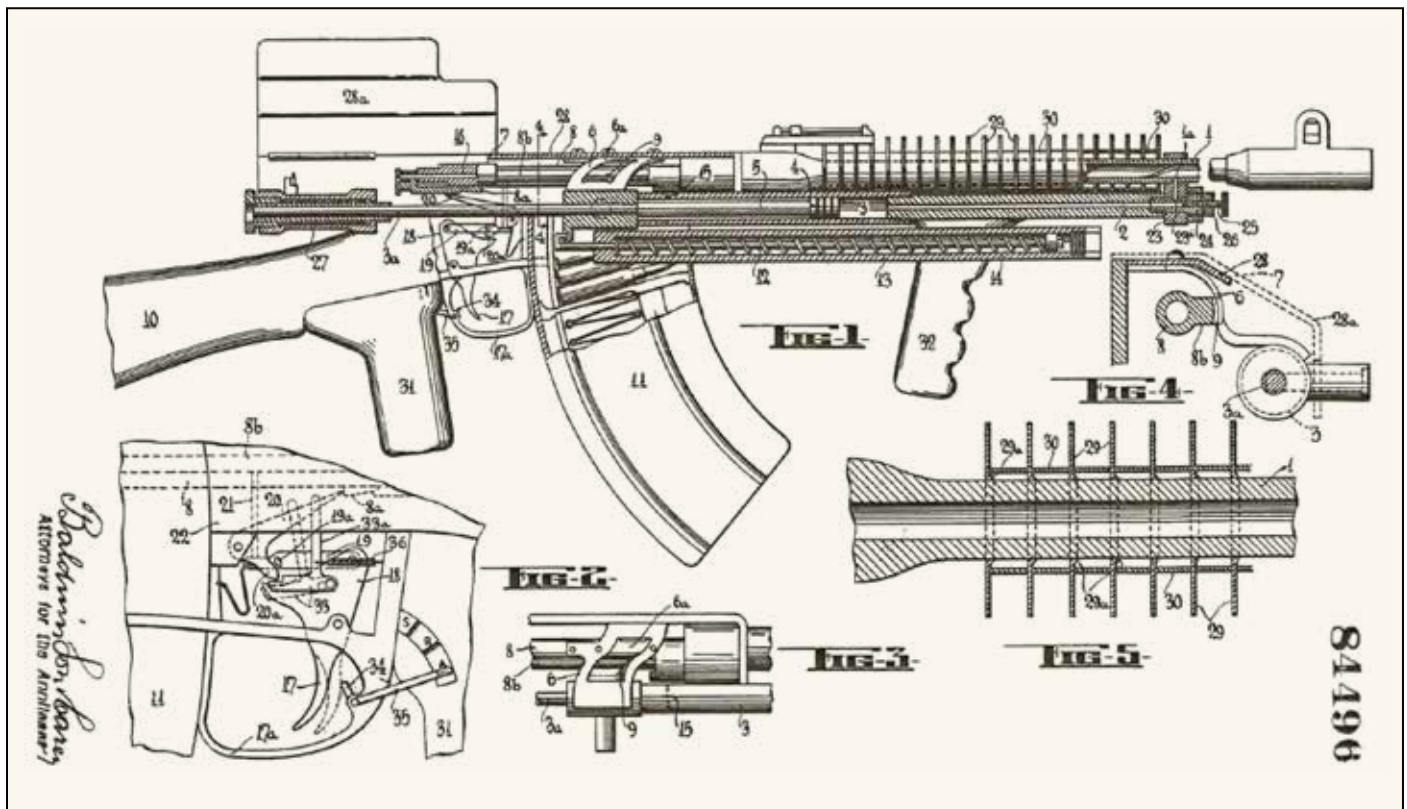
deels verouderd. Een invasie zou bijna onmogelijk te stoppen zijn geweest. Philip Charlton, een geboren Brit, en Maurice Field waren al vele jaren bevriend en ook geïnteresseerd in wapens. Terwijl Charlton als eigenaar van Charlton's Automotive Motor Body Engineering Ltd. in Nelson Street in Hastings over de nodige technische kennis beschikte, had Field als grote boer en zakenman genoeg kapitaal om diverse projecten te financieren. Op het terrein van zijn boerderij richtten ze voor hun hobby een 200-meter schietbaan in. Kijkend naar de donkere wolken aan de horizon en de troosteloze staat van de wapenvoorraad in Nieuw-Zeeland, had Charlton het idee om het Winchester Model 1910 zelfladend geweer van Maurice Field op proef om te bouwen tot een volautomatisch wapen. Het plan werd echter al snel opgegeven om-

Demonstratie van het Charlton automatisch geweer in Australië. De bewegende delen zijn hier beschermd door een metalen afdekking.

dat de Winchester SL-munitie met kaliber .401 niet door het leger werd gebruikt en in oorlogstijd moeilijk verkrijgbaar zou zijn geweest.

Philip Charlton (1901-1978)

Een aantal tekeningen bij Philip Charlton's patent uit 1941.

Ze konden het idee echter niet loslaten en dus kochten ze een oud Lee-Metford repetiergeweer in het kaliber .303 British (7,7 mm x 56 R), de standaardpatroon voor het leger en de Home Guard. In die tijd waren er grote hoeveelheden van deze geweren opgeslagen en er was ook genoeg munitie beschikbaar.

Carlton's idee was om het grendelgeweer zo aan te passen dat de energie van het schot de grendel bewoog, de lege huls uitwierp en een nieuwe patroon aanvoerde. In theorie klinkt het eenvoudig, maar in de praktijk hadden veel wapenmakers hun tanden er al in gezet. De geschiedenis kent genoeg soortgelijke projecten die op niets uitliepen.

In de winter van 1940/41 sleutelde Charlton aan de realisatie van zijn ideeën in de beter uitgeruste werkplaats van een vriend genaamd Syd Morrison. Om de benodigde gasdruk te verkrijgen, boorde hij een gat in de rechterkant van de loop op ongeveer de helft van de lengte. Van daaruit liep een buis met een interne zuiger achteruit naar het staartstuk. Om de lineaire voorwaartse en achterwaartse beweging van de gaszuiger om te zetten in een opwaartse-achterwaartse-neerwaartse beweging van de grendel, gebruikte hij een gebogen geleider. De stomp van de afgezaagde grendelarm glijdt in deze geleider en wordt in de overeenkomstige richtingen geduwd.

Zodra de grendel de achterste stand heeft bereikt en de gasdruk is uitgeput, duwt een sterke sluitveer de zuiger weer naar voren. De grendel volgt precies het omgekeerde pad van de openingsbeweging, wordt eerst naar voren getrokken en draait dan om te vergrendelen met een nieuwe patroon in de kamer. Het kostte veel pogingen om de geleidingsgleuf precies af te stellen en het proces soepel te laten verlopen. Het was maar al te gemakkelijk om de stomp van de grendelarm verkeerd uit te lijnen, zodat de grendel niet volledig ontgrendelde

of vergrendelde. Om het wapen voor het eerste schots te spannen, monteerde Charlton een hendel op de gasstang. Voor een betere bediening en stabiliteit bij het automatisch vuren was het geweer voorzien van twee pistoolgrepen, één achter de trekker en één onder de loop. Dit maakte het ook mogelijk om lopend te schieten. Voor liggend schieten monteerde Charlton ook een inklapbare tweepoot met in hoogte verstelbare poten.

Tijdens testvuur op de schietbaan bij Philips Farm in het voorjaar van 1941

Het Charlton geweer was bedoeld als noodbewapening voor de Home Guard (op de foto in Christchurch, november 1941) in het geval van een Japansde invasie.

Linker en rechter zij aanzicht van het Charlton geweer. Charlton's idee transformeerde 1.500 verouderde grendelgeweren in volautomatische geweren, voorzien van een compensator, tweepoot, voorste handgreep, pistoolgreep, koelribben en een Bren magazijn.

bleek aanvankelijk een probleem met de patroonaanvoer. Charlton had magazijnen van de Bren mitrailleur aangepast tot 10 patronen. Maar terwijl het magazijn bij de Bren de patronen van bovenaf aanvoert, moesten de patronen bij Charlton's wapen door de magazijnveer omhoog worden geduwd. De oorspronkelijke vuursnelheid was hiervoor veel te hoog. Een plaatselijke radiotechnicus genaamd Guy Milne hielp de oorzaak te onderzoeken met een zelfgemaakte stroboscoop. Hieruit bleek dat ook de uitwerper opnieuw moest worden gemaakt. Bovendien werkte het trekkermechanisme alleen bij volautomatisch vuren, maar liep het vast bij semiautomatisch vuren.

Met een magazijncapaciteit van tien patronen was het magazijn snel leeg; de berekende vuursnelheid was ongeveer 750 schoten per minuut.

Demonstratie

Toen deze eerste moeilijkheden waren overwonnen, was het tijd om het wapen aan de autoriteiten te demonstreren. In juni 1941 werd een zeer succesvolle demonstratie gehouden in het militaire kamp Trentham, waarbij Maurice Field het wapen afvuurde en Philip Charlton zijn verkoopvaardigheden demonstreerde. De demonstratie werd enthousiast ontvangen en de twee uitvinders kregen maar liefst 10.000 patronen om hun werk

voort te zetten. Vijf maanden later, en nadat ze alle patronen hadden opgebruikt, keerden de twee terug naar Trentham met een licht verbeterd prototype en demonstreerden het opnieuw met groot succes. Op 7 november 1941 kregen ze de opdracht om 1.500 Lee-Metford repetiergeweren uit de voorraad van de Home Guard om te bouwen. Charlton had wijselijk al in april een voorlopig patent op zijn verbeteringen aangevraagd en kreeg op 28 november 1941 het volledige patentrecht.

Nu, met een officiële order in de zak, werd het menens. Het ombouwen van één geweer is niet hetzelfde als het opzetten van een serieproductie van meer dan duizend stuks. En dit was in oorlogstijd, met tekorten aan machines, materialen en arbeidskrachten. Charlton wendde zich opnieuw tot zijn vriend Syd Morrison, in wiens werkplaats hij al aan het prototype had gewerkt en wiens bedrijf Morrison Motor Mower in de problemen was gekomen door de rantsoenering van benzine. Morrison begon onderdelen in bulk te produceren en aan Charlton te leveren, die ze vervolgens in zijn eigen werkplaats met de hand aanpaste en door helpers in elkaar liet zetten. In feite bestonden er in die tijd geen technische tekeningen van het wapen of zijn onderdelen, omdat Charlton en Morrison die niet nodig vonden.

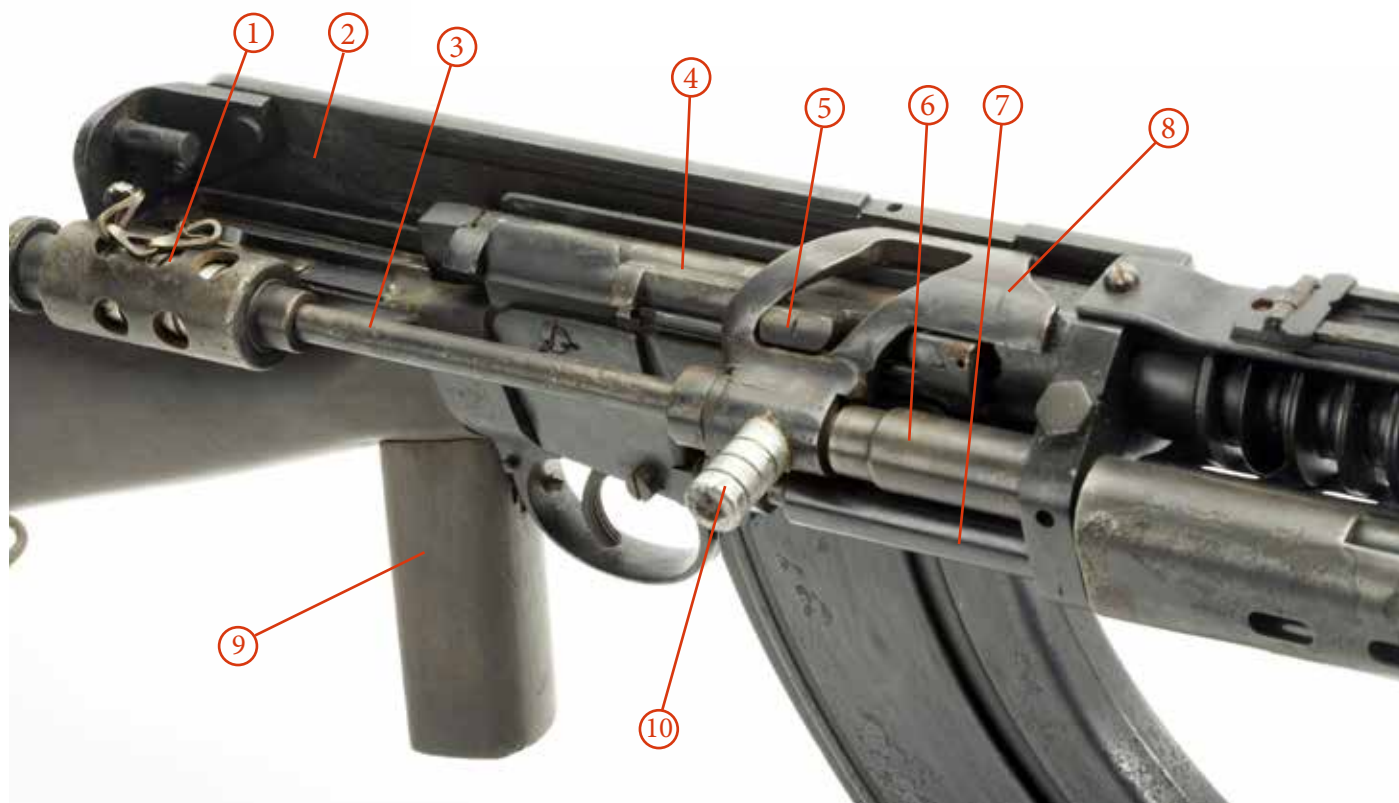
Als officieel legercontract stond het project onder toezicht van Squadron Leader John Carter van de Royal New Zealand Air Force en zijn assistent Gordon Connor, een ingenieur van het Ministerie van Spoorwegen. In het contract stond dat de 1500 omgebouwde geweren binnen zes maanden klaar moesten zijn. Maar Connor realiseerde zich al snel dat deze deadline nooit gehaald kon worden met het huidige productietempo. Daarom zorgde hij ervoor dat de productie van

individuele onderdelen werd verdeeld over verschillende andere bedrijven. Bijvoorbeeld de koelribben en de zijplaten van het trekkermechanisme bij Precision Engineering Ltd. in Wellington, de sluitveren bij N.W. Thomas & Co. Ltd. in Wellington en de houten onderdelen bij de meubelmaker Christie & Rae in Hastings. Alles wat kon helpen werd aan boord gebracht: De technisch georiënteerde Hastings Boy's High School vervaardigde gaszuigers in de schoolwerkplaats.

Wapenfabriek

In februari 1942 hadden Charlton en zijn collega Horace Timms hun eigen carrosseriebedrijf omgebouwd tot een kleine wapenfabriek. Charlton kreeg waardevolle hulp van een andere vriend, Stan Doherty, die als ingenieur in de auto-industrie had gewerkt en over de nodige kennis beschikte. Met z'n drieën richtten ze faciliteiten in voor de warmtebehandeling van metalen en voor het blauwen, evenals montagebanken en een 25 meter lange tunnel achter het gebouw voor het inschieten van de wapens. Tegen die tijd was de eerste zending geweren al gearriveerd, die door werknemers werd schoongemaakt, geïnspecteerd en klaargemaakt voor conversie.

Maar nog voordat de productie echt op gang kwam, werd Charlton naar Australië

Close-up van het staartstuk met het grendelmechanisme. 1. Buffer; 2. Beschermkap voor het mechanisme; 3. Zuigerstang; 4. Grendel; 5. Afgezaagde grendelarm; 6. Gasbuis met lange slag zuiger; 7. Sluitveer; 8. Geleider voor de afsluiter; 9. Pistoolgreep; 10. Spangreep.

Charlton's activiteiten werden verschillende keren genoemd in Nieuw-Zeelandse kranten, zoals op deze foto van Noeleen Liggett, echtgenote van een aalmoezenier, bezig met de montage van een Charlton geweer.

gestuurd. De autoriteiten daar waren erg geïnteresseerd in zijn ontwerp en wilden ook oude repeteergeweren upgraden. Oorspronkelijk gepland voor 10 dagen, duurde de reis uiteindelijk bijna vier maanden. In deze periode had Doherty samen met een andere ingenieur, Stan Marshall, de leiding over de operatie. Beiden probeerden de nog steeds inefficiënte productie te versnellen en vooral te voldoen aan een belangrijke eis van het leger: de uitwisselbaarheid van onderdelen. Onder de gegeven omstandigheden was dit moeilijk te realiseren. De ingenieurs haalden het eerste prototype volledig uit elkaar, dachten opnieuw na over

de fabricagemethoden voor elk afzonderlijk onderdeel en lieten de technische afdeling van de Nieuw-Zeelandse Spoorwegen werkbare ontwerptekeningen maken. De ontwikkeling van een reeks speciale mallen en kalibers bespaarde veel tijd en minimaliseerde handmatige aanpassingen. Het personeelsbestand breidde uit tot een totaal van 28 mannen en 12 vrouwen die gekwalificeerd waren voor het werk.

Ondanks alle inspanningen schreef een inspecteur van het Ministerie van Bevoorrading op 13 augustus 1942 een nogal negatief rapport aan de staf van de strijdkrachten in Wellington. De pro-

blemen die hij opsomde bij de productie van verschillende onderdelen geven een interessant inzicht in de moeilijkheden waarmee Charlton en zijn helpers te kampen hadden: Bijna de helft van alle geweerlopen was niet meer bruikbaar en moest worden vervangen, de rest kon alleen met veel moeite worden gered. Om veiligheidsredenen was het niet mogelijk om de oude grendels te blijven gebruiken in een volautomatisch wapen en moesten ze opnieuw worden gemaakt. Over het algemeen was er bijna alleen laagwaardig constructiestaal beschikbaar, omdat het steeds moeilijker werd om grondstoffen te importeren. Het gewalste staal had kalkinsluitels en secties van verschillende hardheid die niet precies gedraaid of geboord konden worden. In plaats daarvan werden kleppen uit de automobielsector gebruikt en gehard. Het bedrijf N.W. Thomas & Co. Ltd. in Wellington produceerde bijna alle nieuwe veren, omdat de oude versleten of breekbaar waren. Desondanks concludeerde het rapport dat "de organisatie prijzenswaardige inspanningen heeft geleverd".

Lee-Enfield

Toen de eerste levering van 237 Lee-Metford geweren was omgebouwd, stuurde het leger onverwacht alleen nog Lee-Enfield Mk.I geweren, die waren gebouwd tussen 1889 en 1903. Natuurlijk waren de twee wapenmodellen niet identiek en dus moesten grote hoeveelheden vooraf geproduceerde losse onderdelen achteraf worden aangepast.

Er was ook een groot probleem met de aankoop van magazijnen. De voorraad Bren-magazijnen was erbarmelijk klein. Een Australisch bedrijf, dat al Bren-magazijnen produceerde, beloofde binnen een paar weken 1.500 magazijnen te leveren die geschikt waren voor Charltons wapen.

De vuurschakelaar links boven de trekker, met de standen S, R en A, voor veilig, semiautomatisch en automatisch vuur.

Een Charlton geweer zoals het in Australië werd gemaakt door Electrolux. Deze versie, gebaseerd op een Lee-Enfield No. 1 Mark III, ziet er een stuk gestroomlijnder uit, maar uiteindelijk werd slechts een handjevol exemplaren geproduceerd.*

Er was slechts één magazijn van 30 patronen per wapen gepland. De productie liep echter vertraging op en toen de magazijnen meer dan een jaar te laat eindelijk aankwamen, bleken ze niet te passen. Elk nieuw magazijn moest opnieuw worden gemaakt in Nieuw-Zeeland.

De conversie van alle bestelde 1500 geweren duurde uiteindelijk twee jaar. Maar ze waren allemaal klaar en elk geweer werd door het leger afzonderlijk gekeurd en voorzien van een stempel met de 'Broad Arrow' en 'NZ' voor acceptatie. Het Charlton geweer was nooit bedoeld voor de Nieuw-Zeelandse troepen aan het front, maar moest in reserve worden gehouden voor de Home Guard in geval van een invasie. Na de officiële aanvaarding werden de wapens in kratten verpakt en verdeeld over drie strategische depots: Narrow Neck in Auckland, Ngaruawahia bij Hamilton en Burnham bij Christchurch. Ze zijn nooit in actieve dienst geweest en werden na de oorlog opgeslagen in Palmerston, waar ze op een paar exemplaren na allemaal het slachtoffer werden van een grote brand. En Charlton's bezoek aan Australië? Dat was niet helemaal vruchteloos. Het bedrijf Electrolux Ltd. in Melbourne, dat ei-

genlijk koelkasten maakte, gebruikte zijn ideeën om een soortgelijke conversie te ontwikkelen op basis van de Lee-Enfield No.1 Mark III*. Het voorste deel van de loop kreeg een geperforeerde handbeschermers en de bewegende delen werden beschermd door een deksel. Dit gaf het geweer een veel aangename uiterlijk.

Het Australische leger bestelde 10.000 stuks, die omgebouwd moesten worden van Lee-Enfields die tussen 1894 en 1930 waren gemaakt door drie verschillende producenten (B.S.A., Enfield en Lithgow). Electrolux zorgde voor mallen en kalibers, maakte productietekeningen, en begon met de aanmaak van nieuwe en gewijzigde onderdelen. De serieproductie kwam echter maar moeizaam op gang. De eerste leveringen werden verwacht in maart 1943, maar aangezien het met de productie niet erg wilde vlotten, werd het project in januari 1943 abrupt gestaakt. Inmiddels waren ook voldoende Brenguns beschikbaar gekomen, die uiteraard een stuk betrouwbaarder waren. Australië probeerde de overgebleven onderdelen nog te verkopen aan Nieuw-Zeeland, maar daar was er geen vraag meer naar.

Het briefhoofd van Electrolux Ltd. in Melbourne, de Australische producent van het Charlton geweer.

Tekst: Michael Heidler. Foto's: National Firearms Centre en National Archives of Australia.

Met dank aan het National Firearms Centre Leeds (voorheen Pattern Room Nottingham) voor foto's en informatie.

Technische gegevens

Kaliber	.303 Brits
Lengte	1.150 mm
Looplengte	650 mm
Gewicht (leeg)	5,95kg
Magazijn	10 of 30 patronen
Vuursnelheid	750 patronen/min

De monding is voorzien van een eenvoudige compensator en een goed beschermde korrel.

De koelribben bestaan uit afzonderlijke gestante ringen van plaatstaal die over de loop zijn geschoven en vervolgens samengeperst. Het vizier zit op een plaatje dat op de loop is geschroefd.

Magazijnen (5)

Met het ontstaan van een nieuwe wapensoort – de pistoolmitrailleur – kwam er ook behoefte aan een nieuw soort magazijn: uiteraard voor pistoolpatronen, maar dan met een veel grotere capaciteit. Er werden tientallen verschillende modellen ontwikkeld, maar drie mannen hebben vooral een belangrijke rol gespeeld: Hugo Schmeisser, Oscar V. Payne en Adolf Viktor Schillström.

Voor we kijken naar de invloed van Schmeisser, Payne en Schillström, moeten we eerst even stilstaan bij drie andere namen, maar dan van bedrijven: Bergmann, Mauser en Villar Perosa. De pistoolmitrailleur kwam namelijk niet ineens uit de lucht vallen, en dat geldt ook voor zijn magazijnen.

Rond de eeuwwisseling introduceerden Bergmann in Suhl en Mauser in Oberndorf pistolen met een afneembaar magazijn vòòr de trekkerbeugel. In beide gevallen waren dat zogeheten 'double stack, double feed' magazijnen, waarin de patronen in twee rijen op elkaar gestapeld lagen, en

beurtelings van links en rechts in de kamer werden gevoerd. Aanvankelijk was hun capaciteit beperkt tot hooguit tien patronen, maar tijdens de Eerste Wereldoorlog maakte Mauser een speciale loopgraafkarabijn, met magazijnen voor maximaal 40 patronen.

Het Italiaanse Villar Perosa ontwierp tijdens de Eerste Wereldoorlog een licht automatisch wapen in kaliber 9 mm Glisenti, met een 25-schots magazijn, eveneens 'double stack, double feed'. Het magazijn had een lange opening in de achterwand, om te zien hoeveel patronen er nog waren. Daarmee was het echter ook gemakkelijk toegankelijk voor stof en vuil. Dat ene nadeel daargelaten waren de drie genoemde magazijnen hun tijd decennialang ver vooruit. In de tussentijd waren andere constructies populair.

Oscar Payne

Oscar V. Payne was een Amerikaanse wapenontwerper, die vanaf 1917 werkzaam was bij de Auto-Ordnance Corporation in New York. Daar was hij grotendeels verantwoordelijk voor het ontwerp van de Thompson pistoolmitrailleur en – wat ons hier interesseert – het staafmagazijn voor dat wapen. Op 15 mei 1919 vroeg Payne patent aan op de magazijnconstructie. Dat patent werd op 24 augustus 1920 verleend, onder nummer 1,350,619. Het magazijn van Payne was een wonder

van eenvoud. Het was volledig gemaakt van plaatstaal, tot en met de aanbrengrer. Het huis was een U-vormig gebogen plaat, waarvan de beide zijden aan de achterkant waren verbonden door een T-vormige rib.

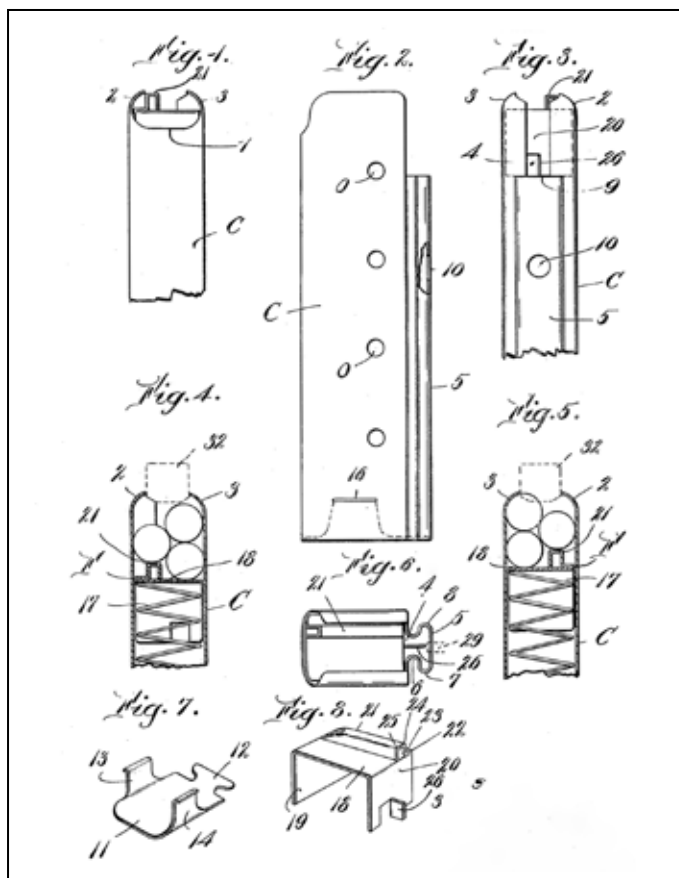
Deze twee magazijnen van Bergmann Model 1897 pistolen zouden zonder problemen in een pistoolmitrailleur gebruikt kunnen worden; alleen bestonden die toen nog niet. (Collectie Leonardo M. Antaris, M.D.)

Het magazijn van de Italiaanse Villar Perosa uit 1915 van links en rechts. De magazijnen zaten verticaal op het wapen, vandaar dat ze hier zo zijn afgebeeld. (Collectie NMM)

Een dubbelrijig magazijn met centrale aanvoer (links) en een dubbelrijig magazijn met dubbelrijige aanvoer. De laatste is gemakkelijker te laden en geeft minder problemen bij de patroonaanvoer.

Die rib zorgde tevens voor de bevestiging in het wapen. Hij viel in een corresponderende gleuf in de voorkant van de trekkerbeugel. Daarmee zat het magazijn niet alleen spelingsvrij in het wapen, maar was een apart magazijnhuis overbodig. Achterin de rug zat een opening voor de magazijnpal. Een plaatje achterop de aanbrenner duwde bij leeggeschoten magazijn tegen de tuimelaar en zorgde dat de afsluiter open bleef staan. Via een aantal openingen in de zijwand was de magazijninhoud te controleren.

Dankzij de T-vormige bevestigingsrib, kon het Thompson magazijn gemakkelijk worden aangepast voor verschillende patroonlengtes, zoals een speciale .45 hagelpatroon. Het magazijn werd simpelweg naar voren toe verlengd. De rib bleek echter ook een nadeel: vanwege de precieze passing in de gleuf was een snelle magazijnwisseling laster dan bij een wapen met magazijnhuis. Dat was mogelijk de reden dat de Amerikaanse M3 pistoolmitrailleur een andere magazijnconstructie gebruikte, gebaseerd op een ontwerp van Hugo Schmeisser.

Bergmann

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werkte Hugo Schmeisser bij de Theodor Bergmann 'Abteilung Waffenbau' in Suhl, net als zijn

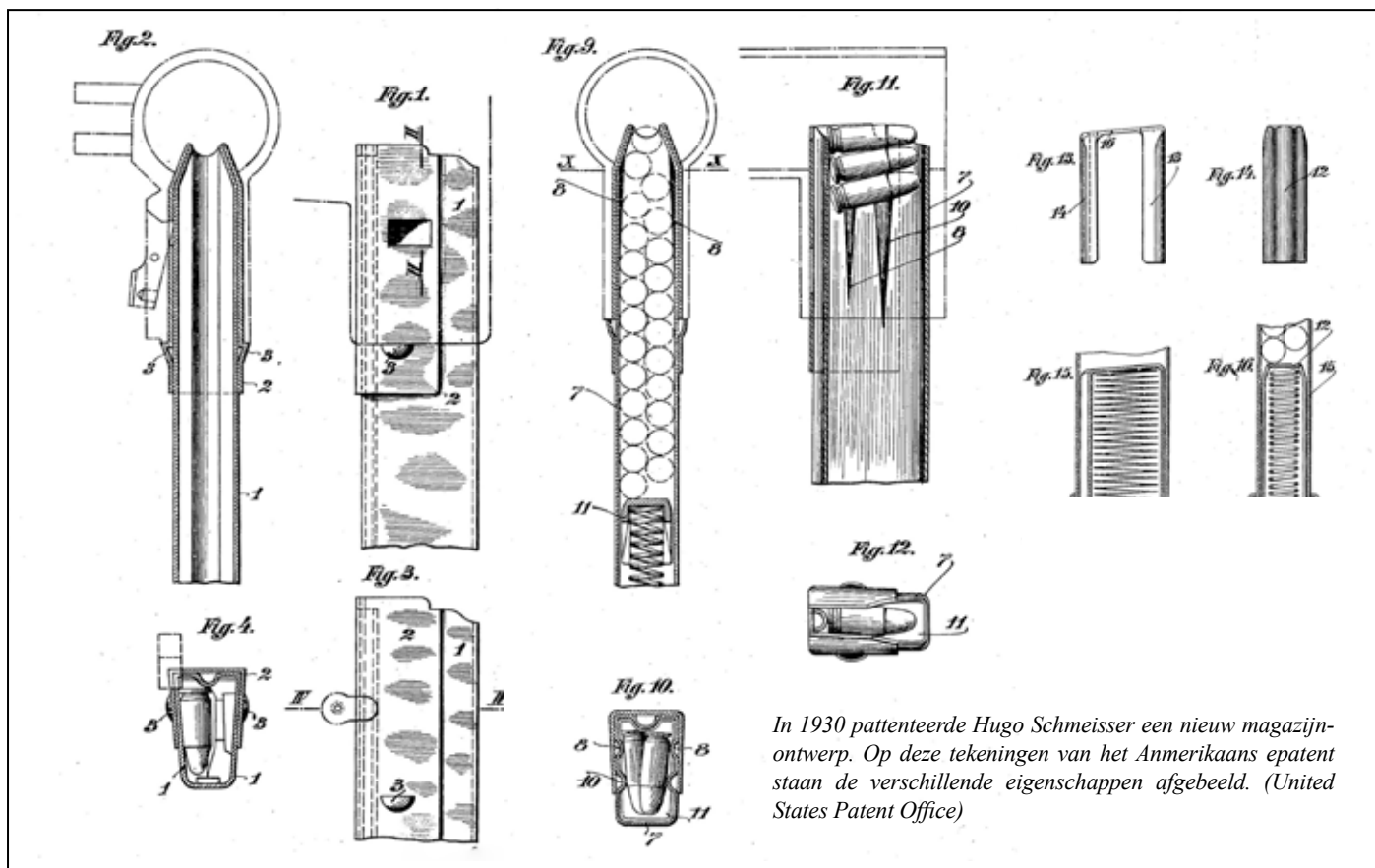
De tekeningen van Amerikaans patent 1,350,619 voor de magazijnconstructie van Oscar V. Payne, de ontwerper van de Thompson pistoolmitrailleur. (United States Patent Office)

Het magazijn van een Thompson pistoolmitrailleur gedemonteerd. Links naast het magazijn is een close-up van de plaatstalen aanbrenner. Veel eenvoudiger kan het niet. (Privécollectie)

Het bovenste magazijn is voor speciale .45 hagelpatronen. Deze waren langer dan de standaard .45 ACP patroon, en dus is het magazijn ook langer. Vanwege de bevestigingsrib op de rug van het magazijn maakte dat niet uit. (Privécollectie)

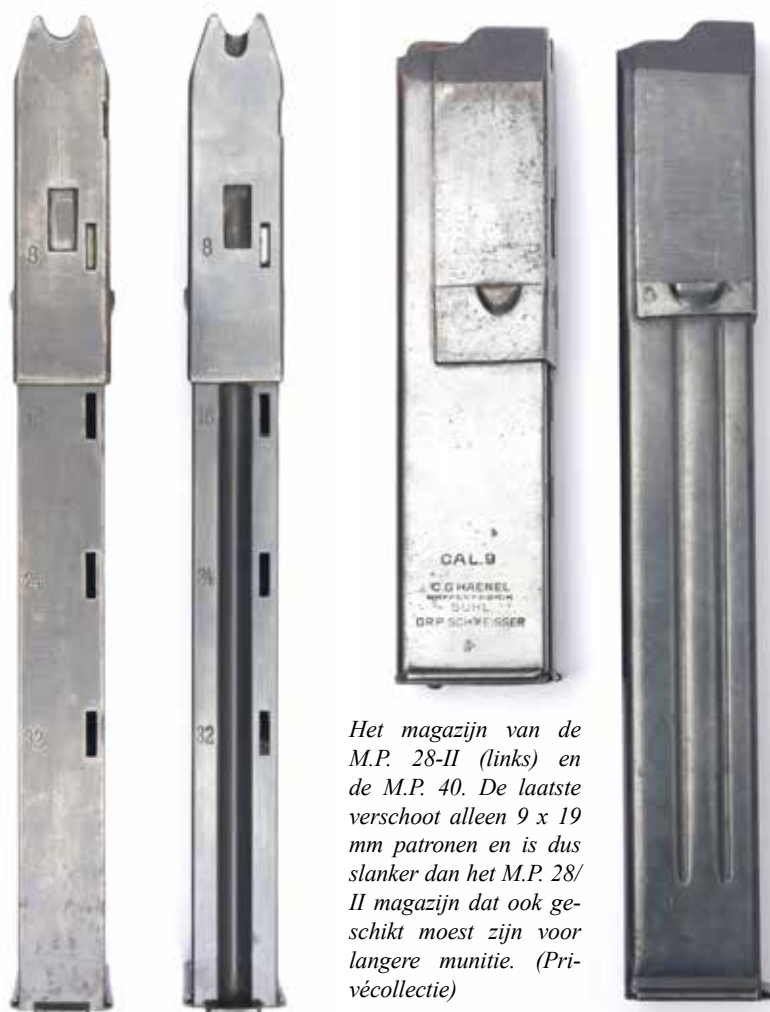

vader voor hem. Daar ontwierp hij de Bergmann M.P. 18/I pistoolmitrailleur, die aanvankelijk was voorzien van hetzelfde 32-schots trommelmagazijn als de 'lange Pistole 08'.

Dat trommelmagazijn was groot, zwaar en storingsgevoelig en daarom verving Hugo Schmeisser het nog tijdens de Eerste Wereldoorlog door een dubbelrijig staafmagazijn, gebaseerd op het eerdere ontwerp van Bergmann en Mauser. Exemplaren daarvan zijn niet be-

Eén van Schmeissers praktische ideeën: door de rug van het magazijn te voorzien van een inwendige rib (pijl) was het geschikt voor koertere patronen, door de rib weg te laten voor langere munitie. Uitwendig bleef het magazijn even groot. (Privécollectie)

Het magazijn van de M.P. 28-II (links) en de M.P. 40. De laatste verschoot alleen 9 x 19 mm patronen en is dus slanker dan het M.P. 28/II magazijn dat ook geschikt moest zijn voor langere munitie. (Privécollectie)

kend, maar het zal erg hebben geleken op het magazijn van de Zwitserse versie van de Bergmann. In 1919 had de Schweizerische Industrie Gesellschaft (SIG) in Neuchâten namelijk de rechten op de pistoolmitrailleur van Bergmann gekocht, inclusief staafmagazijn.

Schmeisser zelf experimenteerde in de jaren '20 met verschillende constructies, wat in 1930 leidde tot een nieuw ontwerp: een dubbelrijig magazijn met een centrale aanvoer, voorzien van een manchets om het bovenste deel waarmee tevens de aanvoerlippen werden versterkt. Het magazijn werd geïntroduceerd met de Haenel/Schmeisser M.P. 28/II pistoolmitrailleur, maar werd veel bekender door de MP38 en MP40. Het magazijn werd door de Britten overgenomen

in de Lanchester en de verschillende Sten modellen. Enkele decennia lang was Schmeisser's ontwerp het meest gebruikte pistoolmitrailleur magazijn ter wereld. Zelfs het magazijn voor de Amerikaanse M3 pistoolmitrailleur was, zoals gezegd, gebaseerd op het ontwerp van Schmeisser.

Het magazijn van Schmeisser had verschillende originele eigenschappen. In de eerste plaats was dat de versterking om het bovenste deel van het magazijn, waarin de uitsparing voor de magazijnpal en de nokken voor de begrenzing in het wapen waren aangebracht. Het magazijn zelf was doordoor eenvoudiger te maken, zonder eventuele inwendige obstakels voor de aanbrenner. Die aanbrenner was door Schmeisser aan de voor- en achterkant

Drie Schmeisser M.P. 28/II magazijnen, voor respectievelijk 20, 32 en 50 patronen. De verticale verlengstukken van de aanbrenner begrenzen zijn beweging, zodat nooit meer dan het maximale aantal patronen geladen kan worden. (Privécollectie)

Een SIG Bergmann magazijn voor 7,63 x 25 mm munitie (links) en 9 x 19 mm munitie (rechts). De 7,63 mm patroon is langer en dus is het magazijn ook groter. Daarvoor moet ook de magazijnopening worden aangepast. (Privécollectie)

voorzien van verlengstukken. Deze hielpen bij de geleiding van de magazijnveer, maar zorgden ook voor een begrenzing van het aantal patronen dat kon worden geladen. Bij de maximale hoeveelheid kwamen de verlengstukken tegen de bodemplaat, waardoor de aanbrenner niet verder omlaag kon worden gedrukt.

Een andere handigheid was de eenvoud van productie voor verschillende patronen. Tussen de twee Wereldoorlogen werden de meeste pistoolmitrailleurs aangeboden in meerdere kalibers, zoals 7,63 mm Mauser (7,63 x 25 mm), 7,65 mm Parabellum (7,65 x 21 mm), 9 mm Parabellum (9 x 19 mm), 9 mm Steyr/Largo (9 x 21 mm), 9 mm Mauser Export (9 x 25 mm) en .45 ACP

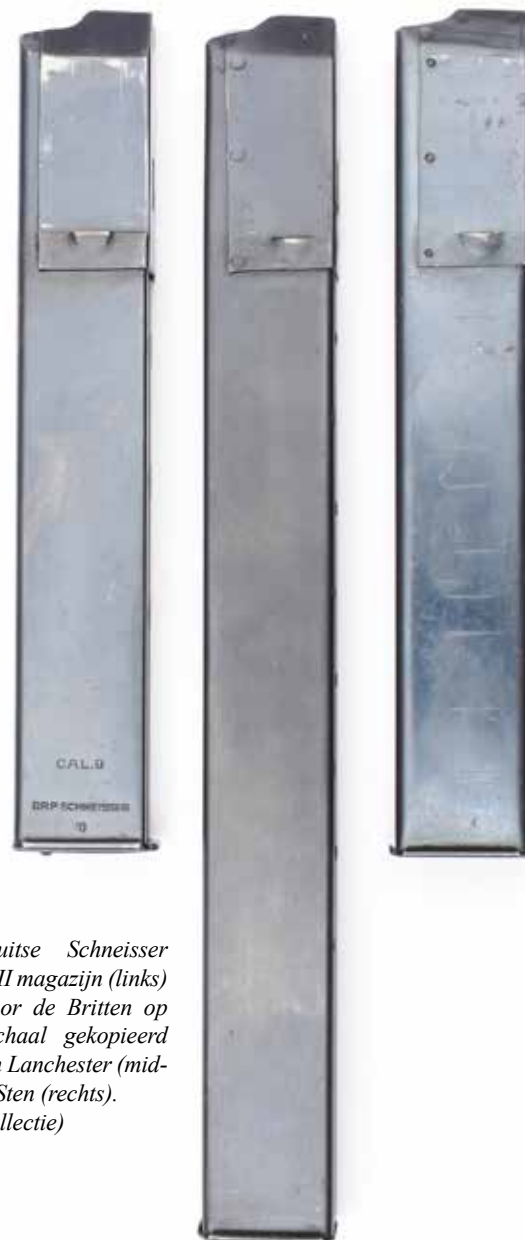
Het magazijn van de Amerikaanse M3 pistoolmitrailleur (boven) was grotendeels gebaseerd op het ontwerp van Schmeisser, zoals de vergelijking met een M.P. 38 en 40 magazijn laat zien. (Privécollectie)

tingen van zijn magazijn waren voor alle kalibers gelijk. Om aanvoerstoringen te voorkomen, was het magazijn voor de kortere patronen in de rug voorzien van een verticale rib. Dankzij die rib konden kortere patronen niet voor- of achteruit schuiven. Voor langere patronen was er een magazijn zonder rib. In beide gevallen was de magazijnopening gelijk en dat scheelde in de productie van de wapens.

Het Schmeisser magazijn had echter ook een nadeel: bij de overgang van de dubbele rij in het magazijn naar de enkele rij in de magazijnopening ontstaat wrijving. Het magazijn was daardoor moeilijker te laden dan een dubbelrijig magazijn, en had ook een grotere kans op klemmingen. De hoek van de magazijnlippen luisterde erg nauw, en vaak was een kleine vervuiling al voldoende voor aanvoerstoringen.

Schillström

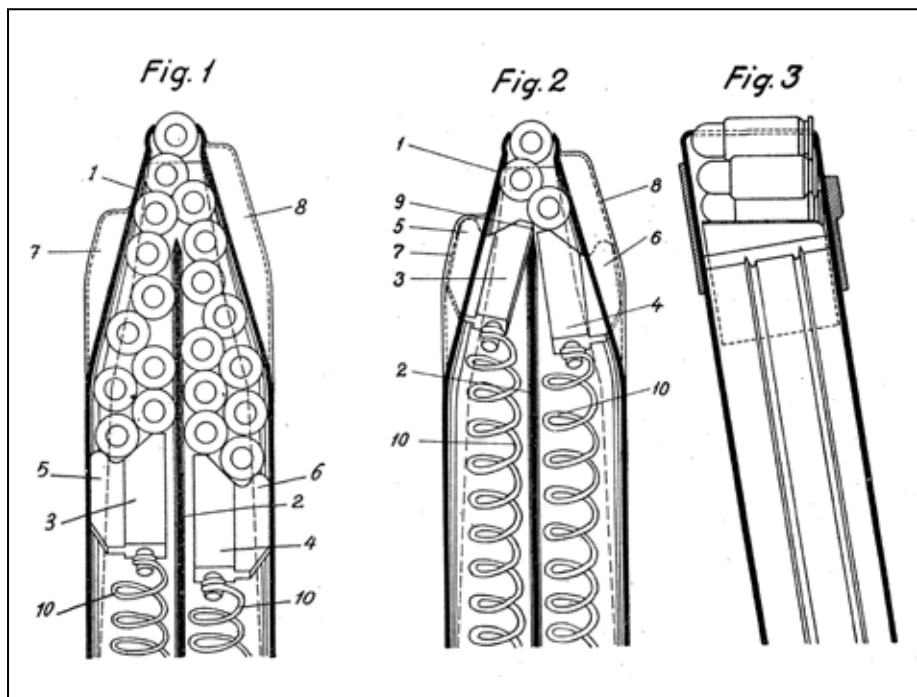
In de loop van de jaren dertig lag de magazijn capaciteit van pistoolmitrailleurs meestal rond de dertig patronen. Wie meer wilde

Het Duitse Schmeisser M.P. 28/II magazijn (links) werd door de Britten op grote schaal gekopieerd voor hun Lanchester (middelen) en Sten (rechts). (Privécollectie)

Schmeisser's M.P. 28/II magazijn (boven) in vergelijking met het magazijn van een Bergmann M.P. 34 pistoolmitrailleur. Lang niet alle magazijnen hadden de Schmeisser manchet en daarmee waren ze in elk geval lichter en eenvoudiger te maken.. (Privécollectie)

De patenttekeningen van het Schillström magazijn. In het bovenste deel moeten vier rijen patronen overgaan tot één. (Espacenet)

De binnenkant van het Schillström magazijn, gezien van onderen. De twee delen zijn gescheiden door een middenschot. (Privécollectie)

kon het magazijn natuurlijk langer maken, zoals bij de vijftigschots magazijnen van de Britse Lanchester of de Zwitserse SIG Bergmann, maar die werden dan direct ook weer erg lang (35 centimeter voor het Lanchester magazijn en 32 centimeter voor het SIG Bergmann magazijn). Een alternatief was een trommelmagazijn, maar dat was weer een stuk breder dan het wapen. In 1939 bedacht Adolf Viktor Schillström, werkzaam bij het Finse Tikkakoski Oy, een alternatief: een magazijn met een dubbele aanvoer. Het vijftigschots magazijn was korter dan een gangbaar 32-schots magazijn, en ruwweg twee keer zo breed. Inwendig was het voorzien van een middenschot, met aan beide kanten een dubbele rij patronen, elk voorzien van een eigen aanbrenger en aanbrengerveer. Bovenin moesten die vier rijen patronen tot één worden samengevoegd: een gecompliceerde vorm van ritsen. Dat lijkt vragen om problemen, maar dankzij een uitgekiende vorm van de aanbrengers, hun geleiding in de zijwanden van het magazijn, en het feit dat de ene aanbrenger verder naar boven kon bewegen dan de andere, werkte het magazijn uitstekend. Het enige nadeel was het laden, dat niet mogelijk was zonder hulpmiddel.

Schillström's magazijn werd vooral gebruikt in de Suomi pistoolmitrailleurs van de Scandinavische landen. Vanwege het formaat en gewicht raakte het na de Tweedse Wereldoorlog in onbruik.

Tekst: Bas Martens. Foto's: Bas Martens, Espacenet en United States Patent Office.

Het Schillström magazijn, links van voren gezien, en rechts in onderdelen, met de twee aanbrengers en veren. Dankzij de uitstulpingen aan de bovenkant van het magazijnhuis kan de ene aanbrenger verder naar boven bewegen dan de andere. (Privécollectie)

Het S&W Light Rifle, Model of 1940

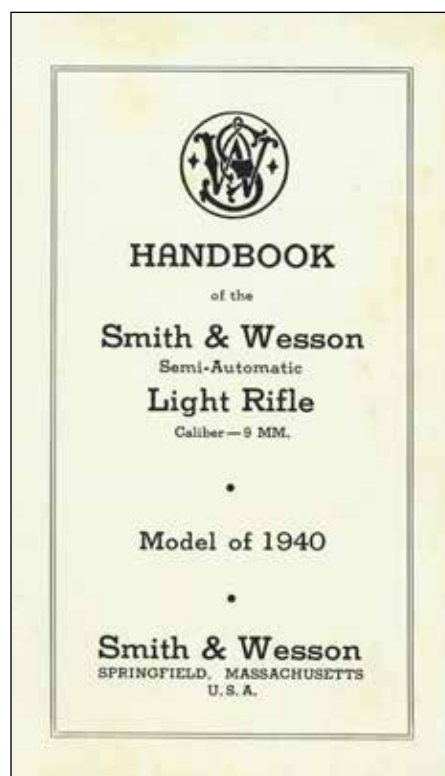

Linker zij aanzicht van een Smith & Wesson Light Rifle Mark II met serienummer 1193. (Privécollectie)

In 1939 ontwikkelde Smith & Wesson een nieuw wapen, met de officiële benaming 'Smith & Wesson Semi-Automatic Light Rifle, Caliber – 9 mm, Model of 1940'. Een hele mondvol, maar dan weten we tenminste waar we het over hebben: een semiautomatische karabijn in kaliber 9 x 19 mm. Er zijn twee productieversies en aangezien het merendeel van de wapens is vernietigd, zijn die allebei erg zeldzaam.

Zo'n 85 jaar na zijn introductie is het Smith & Wesson Light Rifle, Model of 1940, nog steeds een opvallende verschijning. Met zijn slanke, afgeronde kast en de zwarte kunststof kolf ziet hij er ook nu nog best modern uit. Maar dat is vooral de buitenkant.

De geschiedenis van het Light Rifle (zolang we het wapen gemakshalve verder zullen noemen) lijkt in verschillende boeken en artikelen heel overzichtelijk beschreven: ontwikkeld in 1939 voor de Britten, die bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog dringend om wapens verlegen zaten; tegenvallende prestaties met Britse munitie, en uiteindelijk het einde van de productie nadat hooguit zo'n 1200 stuks waren gemaakt, in twee varianten: de Mark I en Mark II. Op die versie is echter heel wat aan te merken. Informatie uit Britse bronnen geeft namelijk een heel ander beeld. Aan de hand van die bronnen zullen we proberen de ontstaansgeschiedenis te reconstrueren, maar verschillende aspecten van het Light Rifle blijven helaas nog onduidelijk.

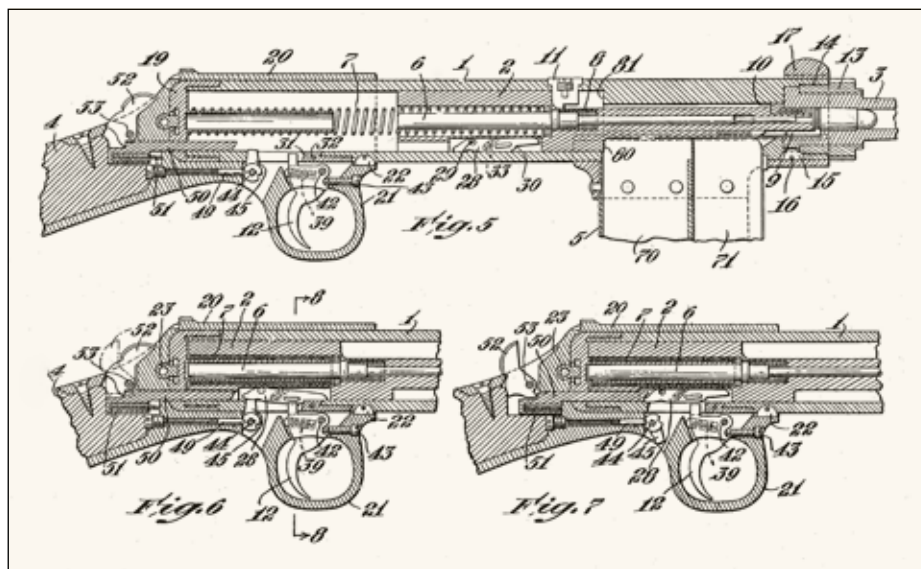
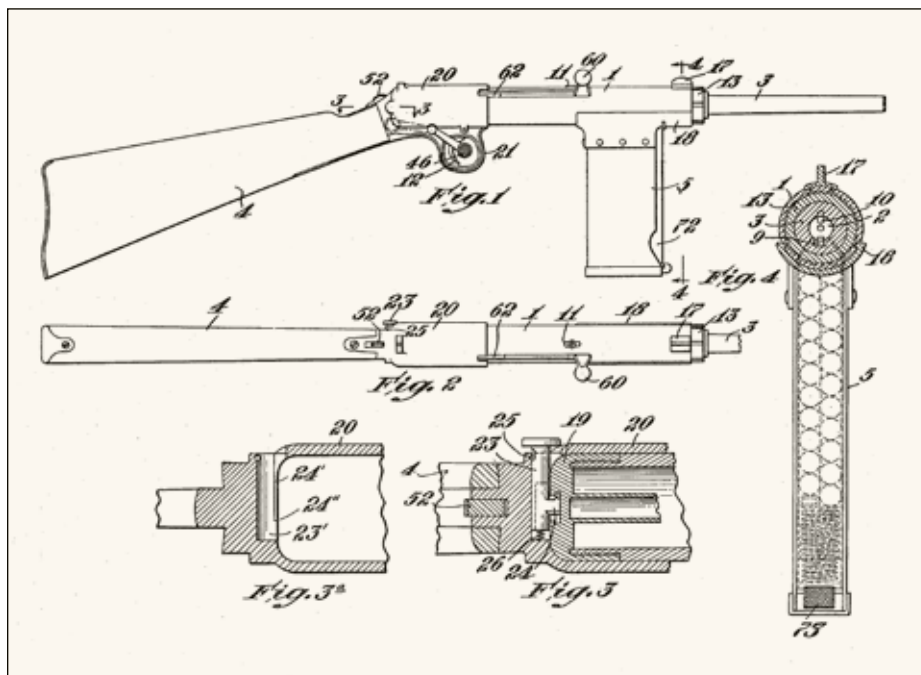
De titelpagina van de S&W handleiding voor het Light Rifle, Model of 1940.

Om met één van de tegenstrijdigheden te beginnen: Volgens Smith & Wesson historicus Roy Jinks (en vele schrijvers na hem) werd het wapen in 1939 ontwikkeld op verzoek van de Britten. Smith & Wesson had tot dan toe echter nog nooit een semiautomatische pistoolkarabijn of pistoolmitrailleur gemaakt, dus waarom zouden de Britten uitgerekend bij hen aankloppen? Bovendien is de Britse versie precies tegenovergesteld: op 24 oktober 1939 schreef de American Equities Corporation, vertegenwoordiger van Smith & Wesson, aan de Britse ambassade in Washington over "ons nieuwe 9 mm semiautomatisch geweer", met het aanbod dat wapen te demonstreren voor de leden van de British Military Commission. Het was dus Smith & Wesson dat de Britten benaderde, en niet andersom. De Ordnance Board was niet direct enthousiast. Uit de beschrijving bleek dat het ging om een "self-loading carbine", een semiautomatisch wapen, en daaraan was geen behoefte. Maar, schreef de Ordnance Board: "It could probably be made into a machine carbine quite easily and, now that this type of weapon has become a requirement, it is worth further consideration". Volgens de Ordnance Board was het raadzaam om te proberen alle bijzonderheden en tekeningen op te vragen, en indien mogelijk ook een exemplaar van het wapen te bemachtigen. Over de kwaliteit maakte men zich geen zorgen: "As pistol makers, Messrs. Smith & Wesson are in the forefront and the quality of their design and

workmanship can probably be accepted without question" – maar dat bleek nogal optimistisch.

Patenten

Net als bij veel Amerikaanse wapens, staan op het Light Rifle de betreffende patentnummers. Het zijn er drie: Amerikaans patent nummer 2,213,348, nummer 2,216,022 en nummer 2,231,978. Ze werden alle drie aangevraagd op 28 juni 1939, de eerste twee namens Smith & Wesson door hoofdconstructeur Edward S. Pomeroy, en de derde door Howard Wesson, kleinzoon van medeoprichter Daniel B. Wesson. De patenten werden op verschillende data verleend: die van Pomeroy in september 1940 en die van Wesson in februari 1941. Dat is waarschijnlijk de reden dat op vroege exemplaren van het Light Rifle alleen de beide eerste patentnummers staan, en op de latere exemplaren alle drie de nummers. Opvallend is dat in alle patenten wordt gesproken van een automatisch wapen. Patent 2,213,348 gaat zelfs speciaal over de vuurschakelaar achterop de kast en het mechanisme waarmee tussen volautomatisch en semiautomatisch gewisseld kan worden. Blijkbaar was de Smith & Wesson oorspronkelijk ontworpen als pistoolmitrailleur. Het wapen met serienummer 1, dat voor tests naar Engeland werd gestuurd, was volgens de rapporten ook een automaat. Naar verluidt zou eind jaren 1960 een volautomatisch exemplaar aanwezig zijn geweest in de collectie van de Amerikaanse Aberdeen Proving Ground, maar foto's daarvan hebben we niet kunnen vinden. Het prototype dat is afgebeeld in Nelson's 'The World Submachine Guns', en dat bij Aberdeen zou zijn beproefd, is volgens het fotobijchrift een semiautomaat.

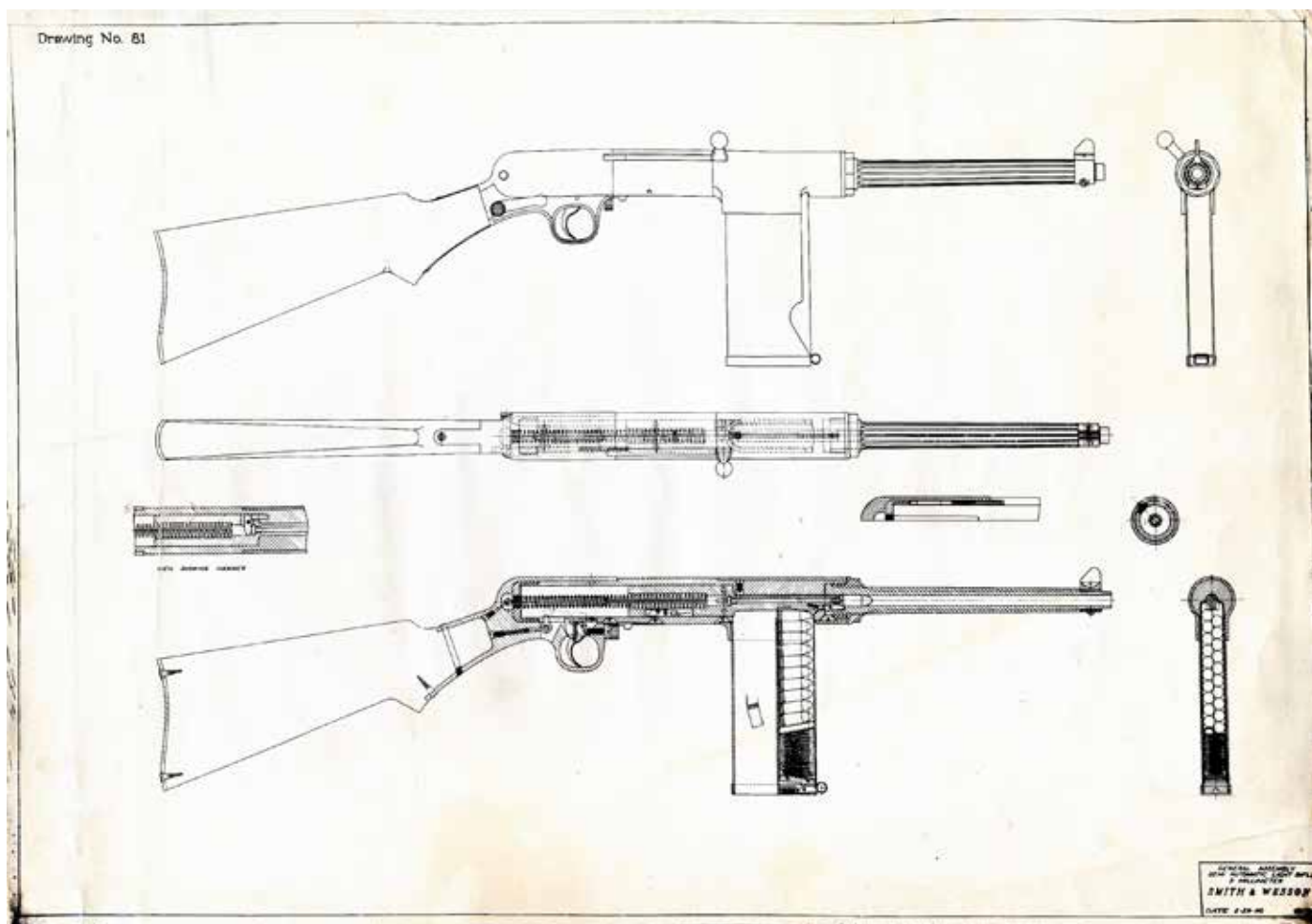
Twee pagina's tekeningen bij het Amerikaanse patent 2,213,348 van E.S. Pomeroy, voor een 'Fire control mechanism for firearms'. De vuurschakelaar (52) zit achterop de kast. (United States Patent Office)

Een heel vroeg exemplaar van het Light Rifle, met op de linkerkant van de kast alleen 'SMITH & WESSON PATENT', nog zonder de patentnummers.

Proeven

Eind 1939, begin 1940 stuurde Smith & Wesson tekeningen en een aantal exemplaren van het Light Rifle naar Groot-Brittannië voor een test bij de Royal Small Arms Factory in Enfield. Uit de verslagen blijkt dat het in elk geval ging om serienummer 1 (zoals gezegd volautomatisch) en serienummers 6 en 7 (beide semiautomatisch). Het waren prototypes, met kleine verschillen. Nummer 1 had bijvoorbeeld een houten kolf, en bij nummer 6 en 7 was die gemaakt van kunststof, door de Engelsen 'Volcanite' genoemd. Op een Smith & Wesson fabriekstekening van februari 1940 heeft de afsluiter een ronde spanknop in plaats van de latere haakvormige spangreep. Deze wordt in de Britse rapporten niet

Een fabriekstekening van het Smith & Wesson Light Rifle, gedateerd 29 februari 1940. Het wapen op de tekening heeft geen vizier, geen bevestigingsmogelijkheid voor een riem, en een ronde spanknop. De kleine tekening links toont de aparte slagpin en zijn hamer.

genoemd, en dus weten we niet welke versie ze hebben getest. Volgens het rapport van de Chief Inspector of Small Arms (C.I.S.A.) van 20 mei 1940 functioneerden de wapens over

het algemeen bevredigend, zowel met 9 mm munitie van Winchester als van Imperial Chemical Industries (I.C.I.).* De Britse munitie bleek alleen minder accuraat. De wapens hadden wat kleine

Fig. 3—Showing units dismounted (9 parts)

1. Barrel.	2. Ejector Tube.	3. Frame Assembly.	4. Magazine.	5. Bolt Cover.
6. Main Spring.	7. Butt Nut.	8. Receiver.	9. Bolt.	

gebreken: het vizier had nog geen afstandsverdeling, de magazijnveren waren te zwak, de balans lag teveel aan de voorkant, en de schutter kon van buitenaf niet zien of de kamer leeg was.

De automatische versie van het Light Rifle had een vuursnelheid van 1200 schoten per minuut, wat de Britten veel te hoog vonden. Het 20-schots magazijn was hiermee in één seconde leeggeschoten, en het wapen was lastig te herladen. De C.I.S.A. gaf daarom de voorkeur aan de semiautomatische versie, waarmee 100 gerichte schoten (vijf magazijnen) in ca. 80 seconden worden afgevuurd.

De Ordnance Board vond de Smith & Wesson op dat moment nog niet volledig ontwikkeld. Aangezien het wapen echter redelijk goed werkte, werd het Light Rifle "onder de huidige omstandigheden" acceptabel geacht als een noodoplossing. De Board gaf ook de voorkeur aan de semiautomatische versie, tenminste totdat de vuursnelheid van de automaat teruggebracht kon worden tot ca. 600 schoten per minuut.

** Volgens een artikel van Jan Stevenson in het tijdschrift Gun Facts van februari 1969 was het Light Rifle niet bestand tegen de Britse munitie, zodat de achterkant van de kast na 900 tot 1000 schoten afbrak. Stevenson noemt daarvoor "two very competent sources" (zonder naam) en zijn verhaal is vaak herhaald, maar in de Britse verslagen is er geen enkele bevestiging van gevonden.*

Het Light Rifle in de aanslag, op een foto uit de handleiding. Het gecombineerde magazijnhuis/uitwerptunnel dient als voorste handgreep.

Linker en rechter zijaanzicht van een productie exemplaar van het Light Rifle Mark I, serienummer 615. (Rock Island Auctions)

Een inspectie van parachutisten in december 1940, bij het kort daarvoor opgerichte Central Landing Establishment bij Manchester. De parachutisten zijn hier nog bewapend met veel te lange Lee-Enfield geweren. Een pistoolmitrailleur of pistoolkarabijn met afneembare kolf was natuurlijk veel handiger. (Imperial War Museum, foto H 6209)

Bestellingen

In juni 1940 bestelde de Britse regering 20.000 of 22.000 Smith & Wesson Light Rifles – de experts zijn niet eens over het precieze aantal. De eerste 2000 wapens zouden semiautomatisch zijn en vanaf serienummer 2001 zou alleen nog de volautomatische versie worden geleverd. Daarnaast moesten onderdelen worden geleverd om de semiautomaten om te bouwen tot volautomaten. Hoe de wapens precies verdeeld zouden worden is niet duidelijk. Volgens een verslag van augustus 1940 waren in elk geval 2000 stuks bestemd voor

de Admiraliteit (de Britse Marine). Daarnaast wordt in oktober 1940 gesproken van 500 exemplaren voor het Central Landing Establishment (C.L.E.) bij Manchester, een instituut dat was opgericht in augustus 1940 voor de opleiding van Glider piloten en parachutisten. De bestemming van de overige exemplaren is niet bekend.

Ondanks zijn bescheiden afmetingen (822 mm met een looplengte van 248 mm) was het Light Rifle als parachutistenwapen eigenlijk nog te lang. Daarom werd in Engeland een afneembare kolf ontworpen, de Butt, Mark II. Deze

bestond uit twee delen: een pistoolgreep die aan de kast werd bevestigd, met daarin een opening voor een stalen stang met kolfplaat. Beide waren met een kettinkje aan elkaar verbonden, zodat de kolf niet verloren kon raken. In november 1940 werd een bronzen proefexemplaar van de pistoolgreep gemaakt door Lines Brothers Ltd. De definitieve versie was van aluminium. Uiteindelijk leverde Lines Brothers maar 250 exemplaren van de Mark II kolf, die op de Light Rifles voor het C.L.E. werden gemonteerd. Afgebeeld is het wapen met serienummer 453 voorzien van zo'n kolf, uit de collectie van de Defence Academy of the United Kingdom in Shrivenham. Hooguit een handjevol exemplaren van de Mark II kolf is bewaard gebleven. Bij het afgebeelde exemplaar is de aluminium pistoolgreep aan de linkerkant gemerkt met het serienummer en de modelbenaming van het wapen: '453' en 'MKI'. Aan de rechterkant staat 'E / 2594'. Daarbij is 2594 het nummer van de constructietekening van de kolf.

Tests en wijzigingen

Intussen werden de tests met het Light Rifle voortgezet, waarbij verschillende aspecten van het wapen meer in detail werden bekeken. Tijdens die tests was wapen nummer 1 onbruikbaar geworden. Serienummer 7 werd daarom in november 1940 tot volautomatisch wapen omgebouwd, met behulp van een aantal onderdelen van nummer 1. Merkwaardig genoeg bleek het omgebouwde wa-

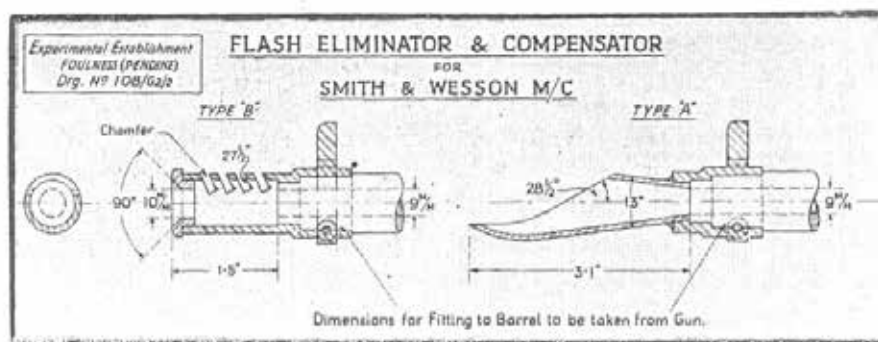
De parachutistenversie van het S&W Light Rifle, voorzien van een aluminium pistoolgreep met afneembare kolf. Deze Mark I heeft serienummer 453. (Collectie Defence Academy of the United Kingdom)

pen nu een vuursnelheid te hebben van ruim 1000 schoten per minuut, in plaats van 1200.

Om te kijken of de kunststof kolf even goed voldeed als een houten kolf, werd het wapen aan de loop onder een hoek van 45 graden opgehangen, en vervolgens met de kolf tegen een hardhouten werkbank gezwaaid. De test werd twintig keer herhaald, zonder zichtbare scheuren of beschadigingen van de kunststof kolf. Deze werd daarmee als "acceptable substitute" beschouwd voor een houten kolf.

Een ander punt van zorg was de bevestiging van het gecombineerde magazijnhuis/uitwerptunnel aan de kast. Bij de proefmodellen waren deze met puntlassen aan elkaar bevestigd, wat in de Britse reporten een "zwakheid" wordt genoemd. Het is niet duidelijk of de constructie werd aangepast. Bij de productiewapens is de afwerking zò perfect, dat van eventuele puntlassen niets meer te zien is.

Bij automatisch vuur bleek het Light Rifle een enorme opslag te hebben: "Control was lost completely if the burst exceeded about 5 rounds". Om dat op te lossen werden gedacht aan een compensator, waarvan twee modellen werden beproefd. Het ene model was lepelvormig en afgeleid van de vlamdemper van de Lewis Type D mitrailleur. Het andere model was gebaseerd op de Cutts Compensator, maar dan met schuiner geplaatste openingen. Beide gaven een verbeterde

Twee ontwerpen van compensators voor de automatische versie van het Light Rifle, die in 1940/1941 werden beproefd (Crown copyright)

ring, waarbij de gewijzigde Cutts Compensator het meest veelbelovend leek. De veiligheidspal, rechts achter de trekker, was zò ontworpen dat het wapen alleen op veilig kon worden gezet met de afsluiter in de achterste stand. De draaipal blokkeerde dan de tuimelaar. Daarmee bleef het risico bestaan, dat per ongeluk een schot werd afgevuurd als de ontspannen afsluiter door een klap op de kolf ver genoeg naar achteren zou gaan. Het probleem zou volgens de Britten alleen kunnen worden opgelost door een ingrijpende wijziging van het trekkermechanisme en de veiligheid, "which is really a question for Smith and Wesson". Waarschijnlijk leidde deze kritiek tot de ontwikkeling van het Light Rifle Mark II, dat verderop wordt besproken.

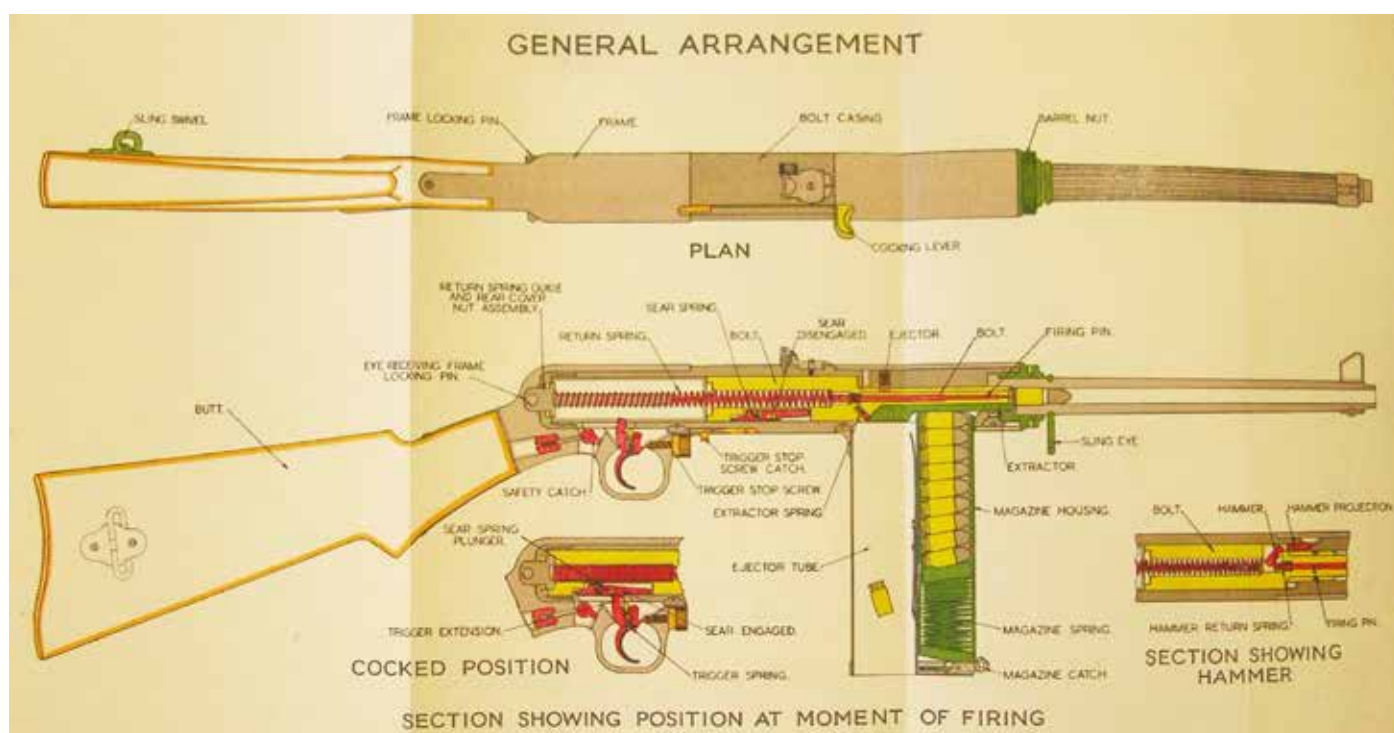
Tijdens de beproevingen werd nog een tweede afneembare kolf ontworpen, speciaal voor schieten vanaf de heup.

Volgens de beschrijving was dit een aangepaste kolf van een Lewis mitrailleur. Helaas ontbreekt een tekening.

Tenslotte werd nog een opmerking gemaakt over het vizier: dat lag erg dicht bij de spangreep, waardoor het risico bestond dat de schutter bij het spannen zijn hand zou openhalen aan de scherpe rand van het vizier. Voor zover bekend leidde dat niet tot een verandering.

Leveringen

De schattingen van het totale aantal Light Rifles dat aan de Britten werd geleverd lopen uiteen van iets meer dan 800 tot iets meer dan 1000 stuks. Dat is in elk geval heel veel minder dan het aantal bestelde exemplaren. De meeste auteurs geven als reden dat de Light Rifles niet bestand waren tegen Britse munitie, die zwaarder geladen was dan de Amerikaanse 9 mm patronen. Daarvan

Een instructieplaat van het Light Rifle uit het Britse Marinevoorschrift B.R. 813 van 1943. (Crown copyright)

De Smith & Wesson Mark II in hoofd delen. Van boven naar beneden: Afsluiter, sluitveer, sluitveerstang en dop, loop met kast, magazijn, en kolf met staartstuk. (Privécollectie).

is in de Britse bronnen echter niets terug te vinden. Ja, er waren wat storingen en haperingen, maar die werden vooral geweten aan het feit dat de beproefde wapens nog prototypes waren. Bovendien was de Smith & Wesson van het begin af bedoeld als een noodoplossing en dus waren de verwachtingen ook niet zo hooggespannen. Er zijn geen aanwijzingen dat de Light Rifles zo slecht presteerden dat de overeenkomst van Britse zijde werd verbroken. Het is waarschijnlijker dat Smith & Wesson zich verkeken had op de gecompliceerde productie.

De geleverde exemplaren kwamen uiteindelijk terecht bij het eerder genoemde Central Landing Establishment en de Engelse Marine. De exacte verdeling is niet bekend, ook al omdat we niet precies weten hoeveel Light Rifles in totaal werden geleverd. Aangezien voor de parachutistenversie 250 Mark II afneembare kolven werden gemaakt, lijkt het waarschijnlijk dat ook 250 wapens aan het C.L.E. zijn geleverd.

Een overzicht van de Marine, uit april 1942, zegt dat "a limited number" Light Rifles beschikbaar is gekomen en dat daarvan honderd exemplaren worden gestuurd aan elk van de Royal Navy Armament Depots in Lyness, Crombie, Upnor, en Priddy's Hard, honderd stuks aan het Naval Air Station en vier voor elke Gunnery School. Het totaal van de Marine komt daarmee op ca. 550 stuks, maar het is niet duidelijk of het daarbij bleef. In 1943 publiceerde de Admiralty een eigen instructieboekje, "Notes on the Smith and Wesson 9 mm. Self-Loading Carbine". De distributielijst van dat

voorschrift, van 3 juni 1943, geeft een gespecificeerde verdeling van 893 exemplaren, met daarnaast een aantal afdelingen "as necessary".

In het gebruik bij de Marine bleek de kunststof kolf kwetsbaarder dan bij de inleidende test was gebleken. In juli 1942 rapporteerde de Chief Inspector of Naval Ordnance over talrijke breuken, met het verzoek een houten kolf te ontwerpen. Er is een constructietekening van deze Butt, Mk III van augustus 1942. Qua vorm was deze vrijwel identiek aan de oorspronkelijke kunststof kolf. Misschien is de houten kolf daadwerkelijk gemaakt, maar exemplaren zijn niet bekend.

Het uiteindelijke lot van de Britse Light Rifles is onduidelijk. Volgens een aantal auteurs werden ze na de oorlog doormidden geknipt en in het Kanaal gedumpt, samen met ander overvloedig materieel. Een andere versie is dat hun opslagplaats nog tijdens de oorlog werd gebombardeerd. Dat laatste lijkt niet erg waarschijnlijk, aangezien in het Marinevoorschrift nog tot 7 juni 1945 wijzigingen werden aangebracht. Wel is duidelijk dat de Light Rifles in Groot-Brittannië na de oorlog geen nut meer hadden en dus waarschijnlijk zijn vernietigd, op een aantal exemplaren in museumcollecties na.

Een restje in de fabriek

Volgens de Smith & Wesson archieven werden in totaal 1227 Light Rifles gemaakt, waarvan er 1010 aan de Britten werden verkocht. Een klein aantal schijnt ook aan Canada te zijn geleverd, maar het is niet duidelijk of die in het Britse aantal zijn meegeteld. Serienummers lopen veel verder dan 1227, wat er op wijst

De afsluiter van de Mark II met vaste slagpin, van voren en schuin van onderen. De pijl wijst naar de tuimelaar, die anders dan bij de meeste wapens in de afsluiter zit. (Privécollectie)

Bij de Mark II is de veiligheidspal vervangen door een draaibare manchet. Op deze foto's staat hij gezekeerd (links) en ontzekeerd van rechts. Let op de uitsparingen voor het vizier. (Privécollectie)

dat Smith & Wesson veel meer onderdelen maakte, waarvan maar een deel tot complete wapens werd geassembleerd. In elk geval had het bedrijf kort na de oorlog nog 217 exemplaren: 137 Mark I en tachtig Mark II. Deze lagen onopgemerkt in de kelders, tot ze in 1974 opnieuw werden "ontdekt". Een jaar later werden ze aan een Amerikaanse handelaar verkocht, die ze vervolgens op de civiele markt bracht.

Beschrijving

Aangezien van de volautomatische versie van het Light Rifle alleen de patentgegevens bekend zijn, zullen we ons in de beschrijving beperken tot de semiautomatische versie. Het is in feite een karabijn in kaliber 9 x 19 mm met massavergrendeling. Het wapen vuurt vanuit een open afsluiter. Dat klinkt simpel, maar zowel qua constructie als qua

productie leek het Light Rifle eerder een pronkstuk van het technisch kunnen van Smith & Wesson, dan een betaalbaar en praktisch wapen.

Vrijwel alle onderdelen van het wapen zijn gemaakt uit massieve smeedstukken, die vervolgens in vorm werden gefreesd. Het Light Rifle is een van de weinige wapens, waarvan de materialen in de handleiding worden genoemd: de onderdelen van de kast van mangaanstaal, de loop en de slotdelen van chroom-nikkelstaal, en de afsluiter van nikkelstaal.

Alsof dat niet genoeg was, zijn de meeste onderdelen ook erg ingewikkeld gemaakt. De massieve loop is voorzien van 12 lengtegroeven, die stuk voor stuk uitgefreesd moesten worden. De tuimelaar, die bij de meeste soortgelijke wapens in de kast ligt, is bij de Smith & Wesson onderdeel van de afsluiter. Bij gespan-

nen afsluiter grijpt hij in een uitsparing van de kast. Bij het overhalen van de trekker wordt de tuimelaar omhoog geduwd, zodat de afsluiter onder druk van de sluitveer naar voren kan bewegen. De kast is aan de achterkant afgesloten door een schroefdoop, maar het gehele achterste deel is op zijn beurt in het frame geschoven, het deel van het wapen met de kolf en de trekker.

De afsluiter heeft een aparte slagpin. Om te zorgen dat deze op het slaghoedje slaat, zit net achter de slagpin een scharnierende overbrengpal. Als de afsluiter het einde van zijn weg heeft bereikt komt de buitenkant van die pal tegen een pin in de kast. Het binnenste deel slaat als een hamer naar voren, tegen de achterkant van de slagpin.

En dan is er natuurlijk nog het magazijnhuis, dat tevens dient als voorste handgreep. Inwendig is het in tweeën gedeeld. Het achterste deel is de 'ejector tube', een kanaal waardoor de hulzen naar beneden vallen. In één van de

Het magazijnhuis en de uitwerptunnel van rechts onder (foto links) en van de linkerkant. Het magazijn moet met de bovenkant schuin in het wapen worden geplaatst en wordt door de magazijnpal aan de onderkant vastgehouden. (Privécollectie)

Het 20-schots magazijn van het Light Rifle van rechts en van achteren. Het magazijn is niet gemerkt of genummerd. (Privécollectie)

Rechter zijaanzicht van het Light Rifle Mark II. De veiligheidspal is vervangen door een manchet, maar de uitsparing in de kast voor zijn ligplaats is nog steeds aanwezig. (Privécollectie)

patenten wordt deze afgesloten met een verend deksel. Het voorste deel is de ligplaats van het twintigschots magazijn. Het magazijn moet schuin naar boven in het wapen worden geplaatst en vervolgens naar achteren gekanteld. De voorkant van de bodemplaat valt daarbij in een uitsparing in de magazijnknop, zodat het magazijn op zijn plaats wordt gehouden. Als de magazijnknop naar beneden wordt gedrukt komt de bodemplaat vrij en kan het magazijn via een uitsparing in beide zijkanten van het huis naar voren uit het wapen worden gehaald.

Vanwege deze constructie mist het wapen de gebruikelijke uitwerpopening, en dus ook de zichtbare of voelbare toegang tot de kamer of het binnenste van de kast. Daarvoor moest in elk geval de loop worden verwijderd, waarvoor weer een speciale tang nodig was.

Een ander opvallend kenmerk van het Smith & Wesson Light Rifle is het vizier. Het wapen heeft een vaste korrel en een in hoogte verstelbaar micrometer vizier met een instelling tot 400 yards (ca. 360 meter). Aangezien de 9 mm patroon een effectief bereik heeft van hooguit 150 meter, is dat nogal overdreven. Bovendien zijn de markeringen zo klein, dat ze met het wapen in de aanslag niet meer te zien zijn. De klikverstelling hielp ook

niet echt: om de instelling te veranderen van 50 yards naar 400 yards moest de keep 22 kliks omhoog worden gedraaid. Het is zoals de rest van het Light Rifle: onnodig gecompliceerd, maar fantastisch gemaakt.

Light Rifle Mark II

Eén van de Britse kritiekpunten betrof de veiligheid van het Light Rifle. De veiligheidspal zat op de rechterkant van de kast, achter de trekker. Om het wapen op veilig te zetten moest de veiligheidspal naar voren worden gedraaid, waarmee de beweging van de tuimelaar werd geblokkeerd. Aangezien de tuimelaar in de afsluiter lag, werkte de veiligheid alleen met gespannen afsluiter. Het ontspannen wapen kon wel op veilig worden gezet, maar zonder effect. Door een val of stoot zou de afsluiter alsnog voldoende naar achteren kunnen gaan om een patroon uit het magazijn aan te voeren, die daarmee ook afgevuurd zou worden. Om dit gebrek te verhelpen ontwikkelde Smith & Wesson het Light Rifle Mark II. Daarbij was de veiligheidspal vervangen door een draaibare manchet om de kast, net achter de spangreep. Als de manchet volledig naar rechts werd gedraaid, lag een opening gelijk met de opening in de kast voor de spangreep; het wapen kon worden gespannen en afgevuurd. Als de

manchet naar links werd gedraaid, werd de opening voor de spangreep geblokkeerd. Dat kon zowel met de spangreep in zijn voorste als zijn achterste stand. In beide gevallen was het wapen dus gezekerd. De manchet was even fraai gemaakt als de rest van het Light Rifle, met uitsparingen voor de vizierkeep en lengtegroeven voor een voldoende grip. Een andere wijziging van de Mark II was aan de slagpin. De losse slagpin met de aparte overbrengpal werd vervangen door een vaste slagpin op de afsluiter; een veel simpeler oplossing.

Met de komst van de Mark II kreeg een deel van de eerdere exemplaren de toevoeging 'Mk I' achter het serienummer. Hoewel sommige auteurs beweren dat een aantal Mark II wapens aan Engeland werd geleverd, is daarvan in de Britse bronnen niets terug te vinden. De Mark II wordt geen enkele keer genoemd. Het zou dus kunnen dat de 80 Mark II's die bij Smith & Wesson werden gevonden de enige exemplaren zijn; in elk geval is deze versie nog een stuk zeldzamer dan de Mark I.

Merken

Bij de paar Light Rifles die voor dit artikel konden worden bekeken, zijn er verschillende merken. Een vroeg exemplaar, met serienummer 112, heeft aan

Close-up van de vizierkeep (links) en de korrel. (Privécollectie)

Het fabrieksmerk op de Mark I (links) en de Mark II.

De patentnummers op de Mark I (links) en de Mark II.

de linkerkant van de kast de tekst 'SMITH & WESSON PATENT'. De rechterkant van de kast is ongemarkeerd. De Mark I is aan de linkerkant van de kast gemerkt 'SMITH & WESSON / SPRINGFIELD, MASS. U.S.A.'. Op de rechterkant staan de nummers van de eerste twee patenten:

'PATENT 2213348 AND 2216022'. Bij de afgebeelde Mark II zijn de merken verder naar achteren geplaatst, vanwege de manchet van de gewijzigde veiligheid. Links boven de trekker staat opnieuw 'SMITH & WESSON / SPRINGFIELD, MASS. U.S.A.'. Op de rechterkant staan nu drie patentnummers: 'PAT. 2213348 - 2216022 / AND 2231978'.

Theoretisch is het mogelijk dat er een Mark I bestaat met alle drie patentnummers, of een Mark II met alleen de eerste twee patentnummers. Misschien zijn er zelfs nog andere tussenvormen geweest. Er zijn helaas te weinig exemplaren van het Light Rifle bekend om daarover iets met zekerheid te kunnen zeggen.

Serienummers

De serienummers van de Mark I kloppen heel goed met een doorlopend genummerde serieproductie. Bekende exemplaren hebben nummers 112, 615, 657, 658, 714, 950 en 990. Bij de Mark II liggen de nummers veel verder uit elkaar. Het afgebeelde exemplaar heeft serienummer 1193. Andere bekende Mark IIs hebben nummers 987, 1523, 1528 en 2127. Tussen het hoogste en het laagste nummer zit daarbij een verschil van ruim

1100, terwijl hooguit honderd exemplaren zijn gemaakt. Blijkbaar zijn van de al geproduceerde staartstukken dus willekeurige exemplaren gebruikt om ze tot Mark II Light Rifles te assembleren.

De 'Dutch Connection'

De geschiedenis van het Smith & Wesson Light Rifle heeft verrassend genoeg ook een Nederlands tintje. Dat zit zo:

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was het voor het Koninklijk Nederlands-Indische Leger (KNIL) niet meer mogelijk om wapens te kopen op het Europese vasteland. Aangezien het KNIL echter dringend behoefte had aan wapens en munitie, werd een inkoopcommissie naar de Verenigde Staten gestuurd. Ook was er een aantal KNIL-officieren in Londen, voor eventuele aanschaf in Groot-Brittannië.

In september 1940 liet het Britse War Office aan het Nederlandse Ministerie van Defensie in Londen dat in de Verenigde Staten Smith & Wesson Light Rifles waren besteld. De Britten hadden echter liever Thompsons, en nu daarvan een voldoende aantal beschikbaar kwam, was de vraag of Nederland geïnteresseerd was in de Smith & Wessons. Nederland wilde 2400 stuks, voor een prijs van 85 dollar per stuk. De eerste 1000 zouden eind 1940 geleverd kunnen worden, de andere 1400 in februari 1941. In januari 1941 was echter pas een handjevol aan de Britten geleverd. Eind maart berichtte het War Office dat de 2400 Light Rifles

"binnenkort" beschikbaar zouden komen, maar eind april bleek de productie te zijn gestaakt. De Nederlandse bestelling werd vervolgens geannuleerd.

Met dank aan Richard Jones, de Defence Academy of the United Kingdom in Shri-venham en de particuliere eigenaar van de Mark II die voor dit artikel gefotografeerd kon worden.

Tekst: Bas Martens. Foto's: U.S. Patent Office, Bas Martens, Rock Island Auctions, Imperial War Museum, Crown Copyright.

Bronnen en literatuur:

- Ordnance Board Proceedings
- Admiralty Book of Reference
- Londens Archief Ministerie van Koloniën 1940-1945
- Bruce N. Canfield, 'A bad investment: the S&W Model 1940 Light Rifle', in: <https://www.americanrifleman.org/articles/2012/10/17>
- F. Iannamico, 'The Smith & Wesson 9 mm carbines', in: <https://smallarmsreview.com/the-smith-and-wesson-9mm-carbines/>
- R.G. Jinks, History of Smith & Wesson (North Hollywood, 1977)
- T.B. Nelson en D.M. Musgrave, The World's Machine Pistols and Submachine Guns (Alexandria 2000)
- J. Stevenson, 'The rarest Smith & Wesson - the M1940', in: Gunfacts, Februari 1969 p. 12-18.

NIEUW!

NOTOS CARBINE KIT

- Handzaam PCP repeteergeweer voor sport- en veeleisend recreatief schieten
- Verkrijgbaar in kaliber .177 (4,5 mm) / 16 J en .22 (5,5 mm) / 28 J
- CNC-gefreesde aluminium behuizing
- Getrokken loop met geïntegreerde geluiddemper
- Geïntegreerde perslucht tank met manometer en Quick-Fill aansluiting - max. vuldruk: 3625 psi/250 bar
- Regulator voor constante mondingsenergie
- Instelbare trekkerdruk
- Picatinny-toprail
- In lengte verstelbare kolf
- Set met afneembare en inklapbare telescopische tweepoot en verlichte ZF 3-9x40 (rood/groen)
- Inclusief 9- of 7-schots trommelmagazijn (4,5 mm / 5,5 mm) en enkelschots laadpoort

VERKRIJGBAAR BIJ:

2020 SUPPLIES

www.2020.supplies

info@2020.supplies | +31 (0)416 53 75 41

Frankrijkstraat 14, 5171 PR | Kaatsheuvel

UMAREX